







SECRETA ALCHIMIAE

MAGNALIA D. THOMAE AQVINATIS,

De Corporibus supercœlestibus, & quòd in rebus inferioribus inueniantur, quoque modo extrahantur: De Lapide minerali, animali, & plantali.

Item Thesaurus Alchimiæ secretissimus, quem dedit fratri suo Reinaldo.

ACCESSIT ET IOANNIS DE RVPESCISSA LIBER *lucis, ac Raymundi Lullij opus pulcherrimum, quod inscribitur Clauicula & Apertorium: in quo omnia quæ in opere Alchimiæ requiruntur, venustè declarantur, & sine quo, vt ipse testatur Lullius, alij sui Libri intelligi nequeunt.*

Opuscula studiosis artis secretissimæ, vt summè necessaria, ita lectu iucundissima.

Opera DANIELIS BROVCHVISII artium & medicinæ Doctoris nunc primùm in lucem edita. cum Præfatione D. Ioannis Huernij.



COLONIAE AGRIPPINAE,
Excudebat Nicolaus Bohm-bargen.
M. D. LXXIX.

[illegible] in te sperabo REDEMPTOR
Mortuus et viuus sum per CHRISTUM [illegible]
[illegible]

AD LECTOREM.

Quæ te torquebant aliorum ænigmata Lector,
Explicat iſta modò pagina rara tibi:
Poſſit vt abſtruſo quicquid natura Lapillo
Condidit, ingenuis arte patère viris:
Poſſit & Argentum ſubitò, vel Cinclus in Aurum
Vertere, qui præſens calleat artis opus.
Ergo agè naturæ loca inacceſſa hacce potentis
Arte petas, Liber hic dum tibi monſtrat iter.

D. IOANNIS HVERNII APVD VLTRAIECTENSES MEDICI, AD CANDIDVM LECTOREM PRAEFATIO.

SI veterum scriptorum monumenta, vt sunt Olympiodori, Blamidæ, Zosymi, Hebes Mesues perscrutemur, ante multa sæcula apud Ægyptios (à quibus tanquam vberrimo de flumine, totæ polytioris doctrinæ merces dimanârunt) Chemica mysteria viguisse intelligemus; adeò vt hæc sola liberandi ars præclaris primæuorum parentum ingenijs exercitamen datum videri possit, ideoq; capacior illorum mens diuinarum rerum, illam omnibus honoribus decorauit; nobis peiore ætate natis paulatim senescente mundo, ac fœcunda parentum seminis effœta languente vi, disciplinarum minus nobilium excolendarũ occasionem reliquerunt. Interim tamen ne alta suorum ingeniorum agitatione ac industria inuenta Chemij ars (quam multo sudorum madore ac mentis philosophicæ impulsu nacti fuerant omni laude dignissimi viri) extingueretur, monumenta eius apud suos reliquerunt; se enim non tam sibi quàm posteris omnibus æditos putabant, ac ad illorum vsus labores omnes contulerunt. Quare iuniores adhortans Razes dicit, Rogo te fili vt indefessa lectione philosophiæ libros scruteris, vt & eius filius esse & huius arcani magisterij habere sagaciam merearis: qui enim in legendis libris deses extiterit, in præparandis rebus promptus esse non poterit, quia non potest deleui eius in praxi manus clarescere, nisi cuius mens in theorica priùs maceretur; ille enim ad operationes securus accedit, cuius in mente plures operationũ imagines resultant. Sciebat hic vir doctus quantum antiqui scriptorum reliquissent, vt nostro imbelli ingenio subsidium adferrent; etenim diuinis igniculis præclarioris industriæ in nobis extinctis, nihil adiumenti restabat, quàm vt ex scripto senioris sæculi arcana artis intelligerent posteri, cumq; vt scribit Herodotus, Colchi originem traxe-

rint ab Ægyptijs, secumq; tulissent vellera ouium, in quibus depinxerat olim hanc artem, non mirum fuit si tota Græcorum nobilitas duce Iasone, vt hoc regi scriptum vellus eriperet, in præsentem sui internecionem se præcipitârit, cum tot procellis expositum tam vastum mare peragrandum esset, & cum tam feroci rege, populo draconibus igniuomis pestilentiore cincto, manus conserenda esset. Nec discrimen vitæ hos terruit, nec longus nauigandi labor, quo priscum parentum opus Oetæ eriperent, suamq; regionem eo ditarent; quod & pulchrè præstiterunt; dum enim ea arte regni proceres docti erant, & potentissimis totius mundi Monarchis tam exiguum regnum formidabile erat, cum hodie hac deleta ibi arte, etiam extremam tyrannidem qua opprimitur sibi excutere nequeat. Ægyptum autem & Colchidem hac arte nobilitatas olim fuisse mirum nulli videri debet, etenim qui priorem mundum habitabant prisci parentes, amœniorem eius partem incoluisse constat, quæ scilicet fluminibus illis, sacro elogio celebratis terminatur, cui & adiacet Ægypti regio, illam & doctrina illorum ornatam fuisse rectè putamus: tandemq; superueniente diluuio alueis fluminum confusis, quæ æneis scripserant columnis supermansisse, reliqua cum Noha ad Colchidem circa quam in monte Ararat arca cõstitit demigrasse. Vnde excellentioris mentis impulsu motus Abderita ille Democritus, vt naturæ abdita intelligeret mysteria, opes quibus satis abundabat abdicauit, ac Indiam, Scythiam, Ægyptumq; peruagatus est, ac Dardani Ægypti magi libros quos secum in sepulchro cõdiderat, effodit; in quibus aureum illud philosophiæ effudit flumen ipsa stupescente natura: tandemq; omni disciplinarum genere refertus redijt, ac libros spagyricos (quos & hodie quodam in loco extare scio) conscripsit: Pythagoras eandem ob causam Ægypto adnauigauit, tamq; intimè hanc perscrutatus est scientiam, vt integrum suum crus auro tam crassè obduxerit, vt totum aurum iudicatum fuerit. Plato ab Ægyptiorum sacerdotibus easdem artes didicerat; vnde non mirum si viri philosophi olim aurum à principibus oblatum viris contempserint, cum regum regibus imperarent. Ast instar coniuratarum phalangium sacramento astrictarum hoc indicium artis abdebant, non nisi Ægyptiorum sacerdotibus, qui & ipsi vt quoque Hermes Trismegistus reges erant, aut regia stirpe nati, explorandum: etenim apud Persas, Æthiopes, Chaldæos, Indos, ac Ægy-

Expositio aurei uelleris.

Notatu dignum

Ægyptios qui hanc artem exercebant, nō erant sycophantæ, aut agyrtæ plebei, sed regio stemmate procreati viri, qui in omni philosophiæ genere, adeò vt penetralia quoque ima vulgo abdita intelligerent, enutriti, ac Astrologicæ artis secretioribus perspectis. sagacissimi euaserunt maritandarum impetu naturæ rerum natura constantium inuestigatores, ex quarum combinatione nunquam satis admirandos, plebeisq; nunquam persuadendos effectus proferebant. Genetrix Numæ Pompilij admodum his artibus docta, eum in illis erutrierat, adeò vt factus Romanorum rex Pythagoræ secretiores res conscriptas secum sepeliri voluerit. Hæc autem in Ægypto nata fuerant, vnde & tanta copia auri ibi procudebatur, vt iustum sæpè Romanis intulerint bellum, ita vt Diocletianus Imperator fomitem contagij bellici nullum intellexerit alium, quàm hunc auriferi riui fontem. Hinc cum Alexandriam occupasset, omnia Chemica scripta vulcano dicauit, ne opibus inde auctis Romanum imperium bello conscinderēt. Nec Romanus Imperator vt horum scripta deleret, octo menses obsedisset Alexandriam, nec diuinis præditi ingenijs viri tot labores ac pericula adijssent, ni quid reconditæ ac remotioris diuinitatis illis artibus cælari impulsu rationis aduertissent. Intelligebat Orpheus, & ex illo Timæus, Pythagoras, ac Plato naturam rebus indidisse cunctis quasdam occultas & seminarias rationes, quibus cum data esset magna opportunitas, vt sese liberare possent vinculo elemētali quo stringebantur, prorumperent ad mirandos suos ædendos effectus: Longa enim rationum serie obseruârant, inesse vniuersi rebus quibusdam consortij semina congenita, quibus vt maturescant crudiora se allici patiuntur, vt perfectiore lumine afflentur, vt argentum viuum auro prolicitur, ferrum magnete: sic aliæ natura productæ res, citra visibilem contactum mutuò sese alteratione afficiunt, quò cuncta suis coloribus depicta mundo ornatissima splendescant. Tam arctis vinculis naturæ tenuioris hæc combinantur, vt ne minimum sese corpori inserant, at spiritali seu sydereâ agitatione maximè interim quatiuntur, vt Leo qui nec tygrim nec elephantem pauet, imbellis galli aspectu exhorrescit, nam tale illi semen dissidij à natura cum gallo inest, corpus tamen eius non mutatur (cū supprimat id animosa vis, vt vir fortis iram) nec validè tremit, at animosus spiritus flaccescēs bellum interim gerit, qui si oculis intueri possit,

miram agitationem ſui obijceret; ſic quædam amica rebus ſemina ſeſe placidè iungunt, ac blando amplexu perficiũt incredibili alacritatis lætitia, nec tamen ſenſu corporeo percipienda. Imò ſi Orpheo, Proclo, ac Theophraſto credimus, maior gemmis ſympathia eſt cum aſtris ac ſpiritibus quàm plantis; Vnde quæſo id ſenſibus patet? nonne obnixius contenderemus Heliotropion Solis motui annuere, calendulam ſingulis Kalendis florere, pulegium Vergilijs ſtellis in collo tauri occidentibus florere, attamen Orpheus dixit Achatem adeò viribus pollere, vt etiam animos coniugum iungat, ac voti compotes reddat homines. Selenites albus Arabiæ lapis, varia ex lunæ motu incrementa ac decrementa ſibi ponit. Sic occulto naturæ velamine quamplurima tegi animaduerterant illi, cuilibetq́; rerum ſpeciei peculiare ſemen ac aſtrale, quod ab omni liberum elementali mole, quodq́; nec eorum vi augeri nec tabeſcere poſſet obtigiſſe, vt poli magneti: ac in eo diuino ſemine aliquid intelligentiæ propriæ ineſſe, qua ad pulchrum ac ſui perfectionem amore ac deſyderio pulchri illius traheretur, quaſi proprius quidam dæmon amatorius rebus ineſſet propagandi ſtudioſus: At hunc Eudæmonem opprimi, & elementorum mole obrui videbant illi naturæ rerum perſcrutatores, at quo modo eum iſtinc liberare & abſtrahere poſſent, vt freno corporeo excuſſo, liberiori in campo id ſpectaculum æderet, ad quod cœlitùs natus erat, ignorantes, totum terrarum orbem ſibi peragrandũ duxerunt: tandemq́; ſpagyram artem nacti, cœleſte id aſtrum rebus olim fermentatione illa magna, cum ſimul omnia condidiſſet Deus mixtũ (antequam ſeparaſſet cuncta) elicuerunt, corporeisq́; vinculis ſoluerunt, cœleſtiq́; impetu quas ſeminales ſympathia purè corporibus elicerent formas aduerterunt; ſicq́; ſtupenda futuris æediderunt miracula ſæculis, adeò vt & hac rerum mulcebratione, ſpiritus in ſui colloquium euocauerint. Illi vt iam patet non erant Agyrtæ Sycophantæ qui tam nobili mentis impulſu ſecretiora naturæ arcana ſcrutabantur, at gnari erant philoſophiæ naturalis Aſtrologiæ (cum Pythagoras Babyloniam quoque, vbi à Semirami altiſsima constructa turri, motus Saturni obſeruabatur, ob Aſtrologicam cognitionẽ adijt) ac medicinæ & cabalæ vt rectè lapidibus amuſsim admouerent, nõ amuſsi lapides, vt illi factitant amouſi analphabeti, ſpretis omnium veterum in quibus emicuit naturæ lux monumentis, cum vt abundè ſatis demon-

monstraui, Cymerijs tenebris in nobis obumbratū sit illud scientiæ lumen. Sed sagax natura, ne id quod semel magno eduxit conatu pessundaretur, vel apogæis planetarū mutatis, vel coniunctionibus magnis docta in triplicitate celebratis, alijsq; occultioribus motibus veluti classico intelligentiæ naturæq; dæmoni dato excellētis ingenij indolem, in qua vel scintilla priscæ diuinitatis emicaret, iterum renasci patitur, vt vel antiqua olim præclarè scripta ad præsentis temporis expolirentur ingenia, aut vt velamine obducta, nudiora ac pulchriora viuidioraq; in conspectum proponerentur, vt præsentis æui apta essent vsibus. Sic ab Adamo ad Hermetem Ægyptium artes deuenerunt, eò quoq; ad Colchidis reges abductæ fuerunt, inde ad Græcum Pythagoram ac Democritum profectæ, nec ibi hæsere perpetuò, sed vna cum bellica gloria ad Romanos translatæ fuere. Et vt nihil cum ad summum peruenit, naturæ crisim subterfugit, ita & magno hoc imperio à Gotis & Vandalis vastato exilio arrēpto, Arabiam petierunt, vbi à Gebero & alijs philosophis alebantur, dū Gratiani decretalium conditoris temporibus ferè Thomas hic noster de Aquino omnibus philosophiæ coloribus ornatus, hanc Chemiam ex scripto veterū philosophorum diligenter perlustrans, naturæ consentaneis inniti videns stabilimentis, ac altiùs quid vulgata philosophia in naturæ recessu latere, nihil non fecit vt tam diuini arcani cōpos redderetur, ac rei experimentum cœpit, magno sui vt ipse testatur corporis detrimento, vt nisi ægestas illum eò abduceret, vt inde vitæ leuamen querat, nunquam id sibi aggrediundum de nouo laboriosum opus putet. Certè tam clarè hic auctor rem docet, vt alij qui post eum scripserunt omnes id tantum egisse videantur, vt suis ambagibus tam præclari hominis sententiam obscurarent, Chrysouomum lapidem iam sese nactos putantes, hoc consecuto tanti auctoris libello verè aureo, tam enim pulchra rationum serie tractat singula, tamq; ex imo philosophiæ adytu adductis rationibus, vt nullus dubitare possit, quin ex splendēti illius pharetra profecta sint argumenta omnia; id enim vitij maximam notam huic arti inussit, vt sub magnorum virorum nominibus, multi prolati sint subdititij libelli, ea hîc suspicio omninò absit. Tanta huius philosophi extitit synceritas scribendi, vt & Theophrastus Paracelsus acerrimus huius artis propugnator, ei primas in hac re tribuat partes, laudibusq; omnibus cumulet. Quapropter qui huiusmo-

modi doctrinæ & studium & operam dicastis, non inanibus sciolorum illis receptiunculis animum adhibeatis, quibus nil quàm iacturam temporis, ac auri voraginẽ experiemini herpijs ipsis edaciorem; pura enim plerumque sunt sophysmata digna, quæ in vituperationem veniant omnium hominum, ac ex natura & mundo pulsentur, inuenta hominũ μελαγχολούντων qui & hodie suos sequaces inueniunt; etenim hoc deplorato sæculo ignauißimi quamplurimi in hanc messem falcem inserunt, putantes lapidem ex chartaceis receptiunculis, ipsisq; ambiguis deceptionibus idiotarum fabricari, quibus ni plus salis accedat oleum perdent. Qui autem pulchrè & vt aiunt lotis manibus hæc sacra inire velit, rem ab imo naturæ sinu, vt eam in eo posuit Deus, non minus animo quàm corporeis oculis intuebitur, imitationeq; illius tanquam Thesei filo ductus, Labyrinthum naturæ ingredietur, ac pedem ponet in illam arenam, qua præclarorum virorum impressa vestigia conspiciet. Id si præstiterit, vel inuitus ad diuini numinis contemplationem trahetur. nam vt scribit Paulus diuino afflatus elogio, Deus se ferè manibus in operibus suis tractandũ præbet, id igitur fiet maximè cum magnalia eius craßioribus educta corporibus, terrestriq; mole libera conspexerit, ac vsibus decentibus adhibuerit: nam vt alio loco scribit hic Thomas, Ars ista vel reperit hominem sanctum, aut reddit eius inuentio sanctum. Nullo enim modo prohibetur quo minus arte imitatrice naturalium causarum, proferantur naturales effectus; sic ex herba producitur vitrum, ex bombycum semine si Maiali soli exponatur, seriuomum vermem educi videmus, ac ex rebus inanimatis res viuentes procreari, constat quotidiano experimẽto. Scorpius vt refert Holerius, ex basilici herbæ odore, in naso Hispani generatus fuit. Et ex elixatura anatis ad serenum cooperta, generantur bufones, & ex vitulo strangulato apes, & vespæ ex carne asini, & scarabæi ex equina carne, locustæ ex muli carne, natura quoque transmutat triticum in siliginem, calamenthum in mentham, linum in lolium, & econuerso. Parisijs Petrus Ramus lapidem tonitru ac fulmine deiectum nobis ostendit, & in Persia deturbantur è cœlo coruscationibus corpora ærea, quæ igne non liquescunt, sed in fumum abeunt. Scribit Munsterus in Dacia fontem extare, qui iniectũ illi ferrum in æs transferat, vber mulieris in saxum vi aquæ euasisse Patauij vidi, referunt alij agrifolium mira metamorphosi cuiusdam

dam aquæ fontaneæ viuida vi, in saxum mutari. Cur igitur alogon omninò erit, crudum metallum eò redigi vt maturescat; cum hic Thomas noster de Aquino, id altißimè ductis rationibus demonstret? Propterea ne quis ampliùs de poßibilitate (vt aiunt) artis dubitet, hoc diuinæ indolis viri scriptum in publicum ire, & ad communem vtilitatem in lucem mittendum curauit excellentißimus Doctor Daniel Brouchuisius, ne perpetuò sub puluere delitesceret. In quo quidem nihil quod non egregiè doctũ ac maturum sit, offendes; nam si effectus debitæ vnde natus est causæ adhibendus fiet, quis illo subtilior? quis accuratiùs ambagibus implicitam veritatem demonstrare potuit? Spero certè hoc opus non modò futurum studiosis non inane, sed etiam doctis gratum, quodq́ explicata & læta fronte vtentur præclari Thomæ de Aquino laboribus. Vale.

Ioannes Huernius Vltraiectensis Medicus.

B



TRACTATVS D. THOMAE DE AQVINO ORDInis Prædicatorum, de lapide Philoſophico, & primò de Corporibus ſupercœleſtibus

CAPVT PRIMVM.

ARISTOTELES IN PRIMO MEteororum ait, quòd pulchrum & laudabile ſit inueſtigare cauſam inuentionis cauſarum, Sapientes enim videntes effectum rerũ ſcrutantur cauſas. Nos autem videmus corpora cœleſtia agere in elementa, & ex potentia materiæ vnius elementi, vtpote ex materia aquę, educere formã aëris & ignis. Omne enim agens naturale, agit vt ſibi ſimile educat, vt ignis agit in lignum & educit ignem, & loquor hîc de agentibus naturalibus principalibus. Vidētur enim Corpora ſupercœleſtia non ſine elementi ſiue elementalis formę materia eſſe, & maximè quia ad ſenſum videmus ſphæram planetarum ſimplicioris fore naturæ, quàm ipſi planetæ, & planetas craſſiora eſſe corpora & compoſitiora. Sed ad euidentiam iſtius veritatis, non ſecundum quod probaui de influentijs rerũ naturalium. Et hoc optimè Rogerius exponit. Omne agens naturale per ſimilitudinem ſuam agit, immittendo ſimilitudinem illam in paſſum, quæ quidem ſimilitudo non eſt diuerſa ab agente in ſpecie, vtpote ſi ſtuppa ponatur iuxta ignem, ita quòd non iungatur igni, ignis ſicut alia agentia multiplicabit ſpeciẽ ſuam per medium, quæ ſpecies multiplicabitur, & recipietur in ſtuppa per actionem ignis naturalem continuam & aptitudinem paſſibilitatis ſtuppæ, vigorabitur in ea ſpecies quouſque ſit in completo actu ignis, pro-

pter quod patet, quòd similitudo ignis non erat diuersa ab igne in specie. Sed quædam res sunt valdè actiuæ sua actione specifica, ita quòd possunt educere per similitudinem suam, conformando & multiplicando similia omnino sicut ignis. Alia verò sunt, quę non possunt sibi simile omnino actu educere in subiectum specie sicut homo. Non enim homo posset similitudinem quę est in medio tantum conformare quod fiat in actu homo, quia homo alijs actionibus est occupatus. Vnde secundũ quod probat Rogerius in libro de Influentijs, si homo haberet ita fortem actionem in similitudinem suam, sicut ignis, nõ est dubium quin illa species fieret verus homo, vnde non potest dici, quòd illa similitudo hominis sit omnino non homo, quia ipse ponit eam sub specie. Cum ergo corpora cœlestia agant in elementis, agunt per similitudinem suam. Cum ergo educant aliquid eis simile, & quasi eiusdẽ speciei, igitur cum educant ab elemento elementum, & ab elementis res elementatas, sequitur de necessitate quòd habeãt ipsi aliquid de elementis. Et vt pleniùs videas, cogita hoc in sole, qui educit ignem à corpore vrinalis pleni aquę & à corpore cristallo sphærico. Vnde scire debes, quòd licet agens secundum quod probatum est in libro de influentijs, multiplicat similitudinem suam per lineam perpendicularem rectam & fortissimam, sicut patet in stuppa & igne, quæ primò iunguntur in puncto illius lineæ consideratæ perpendiculariter. Cum enim vrinale plenũ aquę vel cristallus ponitur ad solem, radij solares qui sunt eorum similitudo, sicut patet si apponatur speculum quod videbitur ibi sol multiplicari per lineam perpendicularẽ rectam, quę transiens totum corpus non frangitur in aqua, propter fortitudinem suæ actionis, & per lineas rectas non perpendiculares, aut quæ franguntur in corpore vrinalis, fiunt obliquæ in aqua & transeunt ad aliam partem, & coadunantur in puncto lineę perpendicularis. Et ille punctus fit combustibilis, vt si apponatur stuppa statim accendatur, vt patet hîc. Propter quod similitudo solis vel radius solis confir-

matur,

matur, per continuam actionem solis efficitur ignis. Ergo sol habet in se naturam igneam, hoc autem in speculis comburentibus. Pono enim fieri speculum talis compositionis, depositionis, & formæ de chalibe politissimo, quòd tota vna linea fiat combustibilis, ita quòd appositum villę vel ciuitati vel loco aliquo comburat eum incessanter. Sic dicit Athan in libro de Speculis comburentibus. Propter quod manifestum est, solem & alia corpora supercœlestia non sine elementali materia esse, nec propter hoc corruptibilia, nec grauia nec leuia. Vnde distinguendum est de elementis, quia quædā sunt purissima, simplicia, non habentia virtutem transmutatiuam vnum in reliquum, quia materia eorū contenta est sua forma, & ista elemēta possunt esse corpora supercœlestia: Nam ponimus ad literam aquam super firmamentum, & cœlū aqueum siue cristallinum. Similiter possimus dicere de alijs elementis, & ab istis elementis corpora supercœlestia esse composita per virtutem diuinam aut intelligentiæ regentis ipsam. Ab elementis istis non potest generari grauitas aut leuitas, vt dicatur terra illa grauis vel ponderosa, quia solùm inest terrę illæ crassæ & ponderosæ, & quasi elementariæ. Generantur tamen colores in corporibus supercœlestibus ab ipsis elementis. Cum enim corpora supercœlestia quasi sint deaurata, quasi ex hoc scintillantur ex radio percutiente ipsā, sicut scutum deauratum scintillat cum percutitur à sole. Sic ponit Astrologus credendo causam de scintillatione stellarum. Et quia talis color siue deauratio habet generari. Sic Isaac probat & Rogerius in libro de Sensu, ex aliquibus qualitatibus elementalibus, oportet in ipsis naturam elementalem fore. Sed quia illa elementa purissima sunt in suis naturis, & nonnullis accidentibus immixta, oportet quòd in ipsis corporibus sint corporaliter vel proportionaliter, quòd nunquam possint à reliquo superari vel separari. Nec de hoc mireris, quia ego per artificium natura cooperante separaui à quibusdam corporibus inferioribus quatuor elementa, ita vt singulá haberem ad par-

tem ſcilicet aquam, ignem & terram, & quælibet de per ſe depuraui accidentibus in quantum potui quadam operatione ſecreta, tandem depurata coniunxi, & euenit mihi quædam admirabilis res, quæ à nullo iſtorum etiam inferiorum elementorum ſubiugatur. Nam ſi ſemper ſtaret ad ignem, nunquam cōbureretur,& nunquam trāſmutaretur. Non ergò mireris,ſi corpora ſupercœleſtia incorruptibilia ſunt, quantumcunque ſunt ab elementis confecta. Non igitur dubium, naturam illam dictam multum participare corporis cœleſtis. Vnde dicit Hermogenes qui triplex fuit in Philoſophia, De eo aëre terra cū ad perfectionem perueniſſem, fuit mihi gaudium, quale nunquam fuit, videnti quintam eſſentiam ſine elementali materia, vt infrà dicemus. Plus habet de potentia pugillus ignis, quàm centum aëris fortè, propter quod vnus pugillus ignis fortè intrabit mille terræ. Pondera autem iſtorum elementorum quomodo haberent ſe in mixto ignoramus. Per artificium tamen natura cooperante vidi, quòd cum ſeparaſſem quatuor elementa à corporibus quibuſdam, & quodlibet de per ſe depuraſſem,in coniunctione ipſorum ponebam æquale pondus aëris aquæ & terræ. De igne verò ponebam, ſextam decimam partem, & licet iſta confectio ſit ex elementis compoſita, tamen habet magis naturam igneam quàm alterius elementi. Nam proiecta vna parte ſuper mille argenti viui,ſenſimus quòd coagulabat ipſum, & rubrum efficiebat, propter quod meritò apparet illam naturam habere aliquid de natura corporum cœleſtium, nam in tranſmutatione habet ſe quaſi per modum formæ vel agentis potentiſſimi.

De corporibus inferioribus, et de eſſe et eſſentia Mineralium, et primò de Lapidibus

CAPVT II.

NVnc verò de corporibus inferioribus tractandum eſt. Sed quoniam hæc diuiduntur in mineralibus, plantis, &

& animalibus, ideò de eſſe & eſſentia Mineralium pertractemus. Mineralia diuiduntur in lapides & metalla: Eſſe ergo eſt eadem ratione in iſtis ſicut in alijs creaturis, excepto quod eſſe eſſentiæ educitur in iſtis ad actum ſuppoſiti, & plures tranſmutationes quàm in elementis vel corporibus ſupercœleſtibus, nam materia eorum eſt plurimis formis compoſita. Materia autem lapidum eſt aqua, & immixta & groſſa, ſiue habens multum de terreitate vel parum ſecundum puritatem lapidis. Vnde ſecundum quod dicit Ariſtoteles in libro Meteororum (alij tamen capitulum putant eſſe Auicennæ) terra pura lapis non fit, ſed potiùs terra aquea, ſicut videmus generari lapides in fluminibus, ſalem ex aqua ſalſa, quæ habet multum de terreſtreitate, & lapidem per calorem ſolis & ignis. Eſt autem materia lapidis aqua groſſa, agens autem calor & frigus congelans eam aquam, & eſſentiam lapidis in actum deducens. Natura enim lapidis reperitur in plantis, in animalibus, quos quidem lapides non ſine magna virtute cõſideres: Alij namq; ipſorum congelantur in animalibus virtute caliditatis, & in multis alijs virtuoſis lapidibus credens virtuoſiores eſſe lapides, qui procedunt ex animalibus, quàm alios. Alij verò congelantur virtute minerali cooperante natura. Nam ſicut dicit Ariſtoteles, quidam faciunt quandam aquam ex duabus aquis confectam, quam lac virginis appellant, & coagulant ipſum in lapidem. Ita autem dicitur fieri ex litargirio diſſoluto in aceto & aqua ſalis Alkali, cum quælibet aquarum iſtarum ſit valdè clara, ambæ coniunctæ fiunt immediatè quodam affectu minerali vna aqua ſpiſſa & alba ſicut lac. Cum iſta ergo imbibunt quod coagulare volunt in lapidem & coagulatur, vtpote ſi calx argenti vel alterius corporis huiuſmodi aqua imbuatur, poſtea in Kimia ad lentum ignem ponatur, fiet lapis, habet enim illud lac naturam coagulandi calces in lapides. Videmus etiam ex ſanguine, ouo, & capillo & cerebro & alijs partibus animalium fieri lapides mirabilis efficaciæ & virtutis. Verbi gratia, de ſanguine accipiebatur ſanguis humanus, & putrifie-

bat

bat in fimo calido, postea ponebatur in distillatorio, & distillabatur aqua candida, ad modum lactis, postea augmentabatur ignis, & oleum distillabatur, postea fæces quę remanebant in distillatorio rectificabantur vt albifierent vt nix, & affundebamus eius oleum, & fiebat lapis clarus & rubeus mirabilis efficaciæ & virtutis, vt valeret fluxum sanguinis stringere, & multas infirmitates expellere. A plantis etiam extraximus aquas, sic videlicet, comburebamus plantas in furno calcinationis, præterea conuertebamus calcem in aquam, & distillabamus & coagulabamus, & fiet lapis ille optimę virtutis & efficatię, secundum virtutem plantę, & diuersitatem. Quidam etiam faciunt lapides per artificium, vt omnino videantur in omni probatione lapidum, lapidibus similes naturalibus, vtpote faciunt hiacinthum similem hiacintho naturali, & saphirum similem alij, qui quidem modus generalis est. Dicunt enim quòd omnium lapidum pretiosorum materia est cristallus, qui est aqua parum habens terrestreitatis coagulata per actionem fortioris frigoris. Molent enim cristallum super marmor, & imbibunt quibusdam aquis acutis, clarissimis, dissoluentibus sua acuitate multoties molendo & desiccando, vt fiant quasi vna natura, postea ponunt eam confectionem sub fimo calido, & ibi ad tempus conuertitur in aquam, quam aquam distillant, vt clarificetur & partes subtiliantur. Postea habent aliam aquam rubeam confectam ex vrina puerorum & vitriolo calcinato rubeo. Similiter multoties distillant & coniungunt ambas aquas secundum pondera, & ponunt in fimo vt meliùs coniungantur, & simul distillant, & postea ad lentum ignem in Kymia congelant, & fit lapis omnino similis Hiacintho: & quando volunt facere Saphirum, habent secundam aquam factam cum vrina & Azielmo [al. Azurino] & sic de alijs secundum diuersitatem colorum, ex quibus omnibus patet naturam lapidum esse aquam, Agens autem in illam naturam esse calorem vel frigus, vt sit scilicet calor tenuis, vel frigus intensissimum quę educunt ab ista materia formam lapidis

pidis in aquam ſuppoſitam vel ſepultam. In lapidibus autem tria videmus ſicut in alijs rebus, ſcilicet ſubſtantiam, virtutem, & operationem. Habemus iudicare de virtutibus per operationes ſecretas efficaciſſimas & occultas in quibuſdam lapidibus, ſicut ſunt operationes naturę & corporum ſupercœleſtium. Non enim eſt dubium quin habeant aliquid de virtute occulta corporum ſupercœleſtium, & ſi de virtute aliquid & ſubſtantia habent, & non dicunt quòd de ſubſtantia ſtellarum ſint compoſiti, ſed dicunt quòd habent aliquid ſupra virtutes iſtorum quatuor elementorum, vt aliqui lapides participant aliquid de natura ſtellarum, ſiue corporum ſupercœleſtium, ſecundum quod tetigi in tractatu de corporibus ſupercœleſtibus. Quia ſeparaui à quibuſdam corporibus quatuor elementa, depuraui, & depurata coniunxi, venit mihi lapis tantæ efficatię & virtutis, vt eſſet natura mirabilis, cõtra quem non habent poteſtatem elementa groſſa inferiora, de quo Hermogenes (quem Ariſtoteles vocat patrem qui triplex fuit in philoſophia, & perfectus omnino quoad ſubſtantiam ſciẽtiarum & virtutis earum & operationis earum) dicit, fuit mihi gaudium quale nunquam fuerat, videnti quintam eſſentiam ſine elementali natura de virtutibus inferioribus. Propter quod euidenter apparet, quòd aliqui lapides aliquid habent de quinta eſſentia, & plenè & manifeſtè eſt notum, ratio eſt operantis hanc hodiernam artem.

De eſſe & eſſentia metallorum, & primò de eorum eſſe & eſſentia ſeu compoſitione naturali & eſſe ſuppoſiti.

CAPVT III.

ESſe ſuppoſiti metallorum educitur à materia ſui planetæ & naturarum, ſimiliter & per artificium. Ergo cum ſint ſeptem metalla, quodlibet metallum educitur à ſuo planeta, videlicet Aurum à Sole, & vocatur Sol, Argentum à Luna,

Ferrum à Marte, Argentum viuum à Mercurio, Stannum à Ioue, Plumbum à Saturno, Cuprum & æs à Venere, & nominibus ſuorum planetarum nuncupantur.

De materia ſubſtantiali.

MAteria ſubſtantialis omnium metallorum eſt argentum viuum, vnde in aliquibus metallis eſt coagulatum debili congelatione, in aliquibus forti. Ita fit gradus in metallis ſecundum gradus actionis planetarum & ſulphuris omnino puri congelati Argenti viui, & illa metalla in quibus parum congelatum vel terreſtre, habent ſe per modum materię, & in potentia per comparationem ſeu oppoſitionem ad alia metalla, vt puta plumbum eſt argentum viuum terreſtre parum congelatum, ex ſubtili ſulphure & pauco, & quia actio ſui planetæ eſt diſtans & debilis, habet ſe in potentia ad ſtannum, ad cuprum, ad ferrum, ad argentum, ad aurum. Stannum verò eſt argentum viuum clarum coagulatum parum à ſulphure groſſo & non puro, propter quod ſe habet in potētia ad cuprum, ferrum, argentum, & aurum. Ferrum verò eſt argentum viuum groſſum terreſtre, ex ſulphure terreſtri valdè groſſo, ex actione ſui planetę fortiter coagulatum, & ideò ſe habet in potentia ad cuprum, argentum, & aurum. Cuprum autem eſt coagulatum ex ſulphure multo & argento viuo mediocriter groſſo, cooperante ſuo planeta, propterea ſe habet in potentia ad argentum & aurum. Argentum quoq; eſt ex ſulphure albo, claro, ſubtili, non adurente, & ex argento viuo ſubtili coagulato limpido & claro, cooperante ſuo planeta Luna, & ideò ſolùm ſe habet in potentia ad aurum. Aurum verò eſt perfectius omnibus metallis, & fit ex ſulphure rubeo, claro, ſubtili, non adurente, & ex argento viuo ſubtili & claro, cooperante ſole fortiter congelato, ita vt etiam à ſulphure cremari non poſſit, à quo omnia alia metalla cremantur. Patet ergo quòd ex omnibus hijs metallis poteſt fieri aurum, & ex omnibus præter aurum poteſt fieri argentum, & hoc patet in mineris argenti

genti

genti & auri, à quibus etiam alia metalla extrahuntur, & ibi reperiuntur coniuncta cum Marchaſita auri & argenti. Ex quo nulli dubium eſt, quòd ſi permitteretur in actione naturæ ad tempus in aurum & argentum conuerterentur. Vtrùm autem cum ex alijs metallis fit aurum, deſtruantur ſubſtantiales formæ aliorum metallorum, & quomodo hoc fiat, tractabimus in tractatu de eſſe & eſſentia rerum ſenſibilium, ibi tractabitur generaliter quod ſit veritas.

De eſſe & tranſmutatione metallorum, & primò de ea quæ fit per artificium

CAPVT IIII.

TRanſmutatio etiam metallorum fit & per artificium, vt eſſe vnius metalli in eſſe alterius tranſmutetur: Sanè poteſt illa potentia deduci in actum, quanquam Ariſtoteles vel Auicenna dicant, ſciant artifices Alchimiæ nunquam ſpecies verè tranſmutari poſſe, ſed poſtea ſequi, niſi fiat reductio in primam materiam: Materia autem prima ſecundum quod dictum eſt omnium metallorum propinqua eſt argentum viuum, ſed materia remota eſt aqua. Sed cum hæc reductio ſit multum coniuncta naturæ, imò quaſi vtilis natura per artificium adiuuatur, & ex hoc difficilis, & ex huiuſmodi difficultate multi ſtulti facti ſunt, per hanc ſcientiam expendentes iuuentutem ſuam, & facultates in vanum, ſeducentes poſtea reges & principes, & hoc adeò vt reges deſperando de veritate huius ſcientiæ, eam non perquirant nec ſcire appetant, tot enim libri erronei totq; fatuitates, totq; operationum diuerſitates ab iſtis ignorantibus ſcriptæ ſunt, vt cum omnia tua operando per ipſa expenderis, de ſcientia deſperando effectũ minimè conſequeris. Ego verò hæc omnia conſiderans, & quomodo reges habuerant operatores ſubtiles, & vix aut nunquam potuerunt ad perfectionẽ peruenire, credidi hanc ſcientiam nihil fore: Sed ad me reuerſus, conſideraui libros

 Ariſto-

Ariſtotelis ſeu Auicennę in ſecretis ſecretorum, & inueni eos vacuos ratione,quantumcunq; factum ſiue ſcientiam confusè & in ænigmate aliqualiter declararant. Conſideraui libros contradicentium eis, & inueni eorum alienationes ſimiles: conſideraui & principia naturalia, & inueni per ipſa poſſe fieri. Vidi namq; argentum viuum penetrare & tranſire alia metalla, vt ſi contingas æs ex argento viuo mixto cum aliquanto de ſanguine & argilla, penetrabit eum exteriùs & interiùs, & efficiet ipſum album, quamuis ille color non duret. Iam ergo argentum viuum habet mixtionem cum corporibus & penetrationem. Conſideraui ergo quid ſi retineretur ne euolaret, & eſſet fixę diſpoſitionis cum corporibus, & faceret quòd cuprum & alia corpora, non comburentur ab alijs quę comburunt cuprum & non comburunt argentum, quòd eſſet prout argentum & haberet poteſtatem talem. Sublimaui igitur argentum viuum multotiens,ita vt efficeretur fixę diſpoſitionis, vt ſcilicet non euolaret ab igne, quod ſublimatum diſſolui in aquam, vt fieret reductio in primam materiam, & ex prędicta aqua calcem argenti & arſenicum ſublimatum fixum multotiens imbui, quod totum diſſolui ſimiliter in fimo equino calido,quo diſſoluto congelaui, & euenit mihi lapis clarus ſicut criſtallus, habens naturam ſcindendi ſeu tundendi, penetrandi,& in corporibus retinendi, ita quòd ſi parum huius ſuper multum æris proieceris, ſtatim ab eo educet formam argenti puri, quo nullum melius reperitur. Accipiebam autem vt in aurum eum conuerterem, rubedinem ſulphuris noſtri, bulliendo ipſum in aqua acuta ſuper lentum ignem, quæ aqua efficiebatur rubea,quam diſtillabam per alembicum,& manebat in fundo cucurbitæ rubedo ſulphuris pura, quam congelabam cum dicto lapide albo, ita quòd efficiebatur rubeus, & parum huiuſmodi ſuper multum æris proiectum efficiebat aurum puriſſimum. Iſte tamen modus quem ego pono generalis eſt & occultus,nec pono eum propter hoc, vt aliquis incipiat operari,niſi fortè eſſet multùm perfectus in modis ſublima-

limationum, diſtillationum, & congelationum, nec non in formis vaſorum, & in quantitate & qualitate ignium. Vidi etiam apud Bealgar ſublimatum, quantumcunque non fixum ſuper cuprum proiectum dealbat ipſum multùm, in tantum, quòd ſi medietatem puri argenti admiſceas, habebis bonum argentum, ſed tamen non purum, nam ab igne non exit album. Hoc idem facit Auripigmentum ſublimatum, ſed iſte modus dictus eſt tranſmutare vnum metallum in aliud.

De eſſe & procuratione noui Solis & Lunæ per virtutem ſulphuris extracti à lapide minerali
CAPVT V.

EST tamen alius modus nobilior tranſmutandi, ſcilicet argentum viuum in aurum vel argentum, per virtutem ſulphuris rubei & albi, clariſſimi ſimplicis non adurentis: ſecundum quod dicit Ariſtoteles in ſecretis ſecretorum, vbi ponit modum valdè generalem & confuſè, nam illud eſt abſconditum ſapientibus, & dixit ad Alexandrum, Diuina prouidentia iuuet te ad celandum propoſitum, & ad implēdum arcanum, propter quod obſcurè tractabo, nominando res aliquas à quibus educitur talis natura ita potens & nobilis. Librum enim iſtum non edidi propter vulgares, ſed propter perfectos. Hortor autem ne aliquis præſumat incipere opus, propter hæc quæ dicenda ſunt, niſi ſit multùm peritus & expertus in principijs naturalibus, & multùm diſcretus in modis diſtillationis, diſſolutionis, & congelationis, & in ignibus maximè. Neſcit homo qui velit hoc propter auaritiam præparare, ſed cum diſcretione & diligentia agere. Eſt ergo quidam lapis mineralis à quo educitur huiuſmodi virtus, ſcilicet ſulphuris albi vel rubei clari, quod non aduritur, & educitur per ſeparationem quatuor elementorum, & depurationem & coniunctionem ipſorum.

De operis mineralis enumeratione.

IGitur in nomine Domini accipite de eo libram vnam, & tritura fortiter ſuper marmor, & imbue cum libra vna & media puriſſimi olei oliuarum commûnis philoſophorum, vt fiat ſicut paſta, quam paſtam pone in ſartagine phyſico ſuper ignem, & totum diſſoluetur, & cum videris ſpumam rubeam aſcendentem, depone ab igne, quouſq; deſcendat, ſemper mouendo cum ſpatula ferrea, & cum deſcenderit, iterum pone ſuper ignem, & hoc toties iterando quouſq; fiat ſpiſſum ſicut mel. Poſtea proijce ſuper marmor, & citò congelabitur, & fiet ad modum fruſti carnis, aut ſicut hepar benè decoctum, quod incide ad modum vnguis tui, in fruſta, & habeas tantundem de oleo tartari quintæ eſſentię, & vnà pone ad ignem in ſartagine ſua, & ferueat ibi quaſi duabus horis. Poſtea pone in amphora vitrea lutata luto ſapientiæ, & ſtet ſic ſuper ignem lentum tribus diebus & tribus noctibus. Poſtea pone amphoram cum medicina in aqua frigida per tres alios dies, tunc confectionem incide ad modum vnguis tui, & pone in cucurbita vitrea, & ſuperpone alembicum, & diſtilla aquam albam ad modum lactis, & hoc eſt verè lac virginis, cum aqua diſtillata fuerit, augmenta ignem, & in aliam amphoram extrahe. Et accipe aërem, & erit ſicut aër purus pulcherrimus, quia in ſe continet ignem, & tunc remanebit terra in fundo cucurbitæ nigra, quam calcina in furno calcinationis, quouſque fiet alba ſicut nix, tunc redeas ad aquam quam diſtilla ſepties, quouſque lamina cuprea ignita extincta ter, intus & extra dealbetur penitùs. Hoc idem fac de aëre, hoc eſt de ſecunda aqua, in tertia enim diſtillatione inuenies oleum, & totam tincturam ſiue ignem in fundo cucurbitæ. Ideò reduc ſecundò & tertiò, & ſerua oleum: deinde accipe ignem in fundo, qui eſt quaſi ſanguis niger & mollis, quem ſerua & diſtilla & reuerſa, & examina cum lamina ſicut feciſti de aqua, & ecce nunc habes modum ſeparandi elementa quatuor. Sed modum

dum coniungendi ferè omnes ignorant. Accipe ergo terram, & super tabulam mundissimam vitream vel marmoream tritura, & da ei ad bibendum de aqua sua quantum ipsa est in pondere, quousque fiat sicut pasta, pone in alembico & distilla cum igne suo, & ex ea aqua quę distillatur, iterum illud quod in fundo cucurbitę inuenies imbibe, quousque suam aquam totam imbiberit: postea iterum da ei aërem quantum est ad bibendum, eundem ordinem seruando sicut cum aqua, & eueniet tibi lapis cristallinus, de quo si parum proieceris super multum argenti viui, conuertet eum in verum argentũ, & ista est vis sulphuris albi non vrentis, & completur tribus, scilicet terra, aqua, & aëre. Si autem acceperis septimam decimam partem ignis, & commiscueris cum hijs distillando & imbibendo sicut dictum est, eueniet tibi lapis rubeus, clarus, simplex, non adurens, de quo si parum super multum Mercurij proieceris, conuertet eum in purissimum solem obrisum. Iste ergo est modus de lapide minerali, vt dictum est.

De Lapide minerali, animali, & plantali huius sextæ diuisionis vel tractatus

CAPVT VI.

EST & alius lapis qui secundum Aristotelem est lapis & nō lapis. Est etenim mineralis vegetabilis & animalis rationalis, qui reperitur in omni loco & in omni tempore, & apud omnem hominem, quem debes putrefacere sub fimo, & putrefactum pone in cucurbita cum suo alembico, & extrahe elementa, eo modo quo supra, & coniunge, & eueniet tibi lapis minoris efficatiæ & virtutis quàm superior. Et non mireris quia dixi tibi quòd putrefiat sub fimo equino calido, sic debet artifex attentare, vt si panem frumenti sub eo ad nouem dies posuerit, efficietur vera caro admixta sanguine, propter quod credo deum potiùs elegisse panem frumenti, vt in corpus substantiaretur, quàm quicquam aliud, & fortè ab isto possunt educi

educi quatuor elementa, & fieri aliquod bonum opus. Ex omnibus ergo dictis patet, ex quibus eſt compoſitum, eſſe actuale ſuppoſitum mineralium, & quomodo non educitur per naturam ſolùm, ſed etiam per artificium. Benedictus Deus qui talem dedit hominibus poteſtatem, ut imitator naturæ exiſtens, ſpecies naturales commutare poſſit, & quod natura pigra hoc multis temporibus operatur. Ecce alij modi ſunt tranſmutandi metalla, quæ ponuntur in libris Raſis, Archelai, & in libro ſeptimo præceptorum, & in multis alijs libris Alchimicis.

De modo operandi per Spiritus
CAPVT VII.

Eſt etiam modus operandi per ſpiritus, ad quem ſciendũ, nota quòd quatuor ſunt ſpiritus, & dicuntur ſpiritus, quia euolant ab igne, & habent naturam quatuor elementorum, & ſunt hi: Sulphur quod habet naturam igneam, Sal Armoniacum, Argentum viuum quod habet ſpiritũ aqueum, qui vocatur alio nomine ſeruus fugitiuus, Auripigmentũ ſeu arſenicum quod habet ſpiritum terreum. Quidam operantur per vnum iſtorum ſublimando eum, & in aquam conuertendo, & diſtillando, & congelando, & ſupra cuprum proijciendo, & conuertit eum vt dicunt. Quidam verò operantur per duo iſtorum, quidam per tria, quidam verò per omnia quatuor, ſcilicet quemlibet iſtorum ſublimando per ſe multoties, quouſque fit fixum, poſtea quodlibet per ſe diſtillando, diſſoluendo in aquam cum aquis acutè diſſoluentibus multoties imbibendo, & iterum ſimul aquas omnes iungendo, & iterum ſimul diſtilliando & congelando, habent lapidem albũ criſtallinum, de quo ſi parum proieceris ſuper aliquo metallorum, in veram lunam tranſmutaret. Et tunc quidam dicunt quòd ibi ſunt quatuor elementa, & depurata: Quidam alij vno ſpiritu & cum corporibus, & quantumcunque hunc modum

dum non probauerim, naturalis tamen videtur, & vereor & credo quòd omnibus quaſi ignotus ſit, licet Auicenna in epiſtola ſua ad patrem directa, hunc modum aliquantulum tangat. Ego verò cum locum ac tempus habebo, hunc modum probabo.

De aſsignatione fermentorum Saturni & aliorum

CAPVT VIII.

ACcipiantur ergo duæ partes Saturni ſi opus fuit ad Solem, & ſi ad Lunam, Iouis, & tertia pars Mercurij, & fiet Amalgama, fiet enim quidam lapis frangibilis, quem multotiens ſuper marmor tritura, & imbibendo aceto acerrimo & aqua ſalis communis optimè præparati, viciſſim imbibendo & deſiccando, quouſque maximam in ſe cōtineat aquarum ſubſtantiam, tunc ex aqua aluminis iſtius Iameni imbibe, quouſq; fiat ſicut paſta mollis, & pone ad diſſoluendum, & diſſoluetur totum in aqua, quam aquam diſtilla ter vel quater, & congela, & habebis lapidem qui conuertet ad Lunam Iouem.

De aſsignatione reductionis ad Iouem, ſiue de modo operandi ad Solem

CAPVT IX.

AD Solem verò recipe vitriolum depuratum, & calcinatum rubeum, & diſſolue in vrina puerorum, & diſtilla totum, & hoc toties fac, quouſque aqua ſit valde rubea: tunc iſtam aquam couiunge cum ſupradicta aqua antequàm congeletur, & ambas aquas ſub fimo aliquibus diebus pone, vt meliùs incorporentur, & ambas ſimul diſtilla, & congela, & habebis lapidem rubeum ſimilem hiacintho, de quo ſi vnam partem ſuper ſeptem partes Mercurij proieceris, vel Saturni purgati & firmi, in Solem obriſum, habet enim quaſi naturam

fermenti. Reperientur etiam in libris aliæ operationes multæ quaſi infinitæ confuſæ, quæ homines deducunt ad errorem, & ad ſuorum ſine vtilitate amiſſionem, & maximè in præparationibus, de quibus prolixum eſſet narrare. Ego autem non cupiditate lucri, ſed vt viderem oculata fide mirabiles effectus naturæ, & cauſas eorum, non ſolùm generales, ſed etiam ſpeciales & immediatiſſimas, non ſolùm accidentales, ſed etiam eſſentiales conſpicerem, iſtorum multa probaui, & in ſeparatione elementorum à corporibus. Quod quidem opus eſt verum & perfectum, tamen tantum laborem & fœtorem, ac etiam mei corporis imperfectionem ſum perpeſſus, vt diſponerem hoc opus nullo modo niſi neceſſitate coactus iterum attentare: De mineralibus hæc dicta ſufficiant.

Laus Deo.

TRACTATVS D. THOMAE de Aquino datus fratri Reinaldo, in arte Alchimiæ.

TVIS ROGATIONIBVS ASSIDVIS, chariſſime frater, ſuperatus, tractatum breuem de arte noſtra, certas regulas, operationes leues & efficaces, & tincturas veriſſimas continentem, propono tibi præpingere in octo capitula partium, volens te in tribus habere precatum: Primò quòd non cures multùm de verbis Philoſophorum modernorum & antiquorum in hac ſcientia loquentium, quoniam in capacitate intellectus & in demonſtratione experimentali, tota ars Alchimica ſedem ſibi conſtituit. Philoſophi verò cælare volentes ſcientiæ veritatem, quaſi omnia figuratiuè locuti ſunt. Secundò noli pluralitates rerum appreciare, nec compoſitiones diuerſarum ſpecierum, nam natura nunquam niſi ſibi ſimile producit, quamuis ex equo & aſino

aſino mulus generetur productione imperfecta, ſicut quidam ſcientiā imitantes,ex pluribus quandam multiplicationē producunt. Tertiò ne ſis garrulus, ſed pone ori tuo cuſtodiā,& vt filius ſapientum, margaritas ante porcos non proijcies. Cum Deo tuo pacem habēdo finem ordinatū in opere tuo ſemper in mente pręfige. Credas pro certo,quòd ſi dictas regulas mihi à D. Alberto traditas,ante oculos habueris, non oportebit te Reges & Magnates quærere, ſed Reges & Magnates omnē honorem tibi impendent. Suſpectus enim omnis in hac arte ſeruiens Regibus & Prælatis, cum ipſe non ſolùm ijs ſubuenire poteſt, verùm omnibus indigentibus gradatim, quod autem gratis accepit, pro precio nulli in æternum præſtare debet. Sint ergo regulæ præfatæ in corde tuo ſecreto ſignaculo indubitabiliter ſignatę & ſigillatæ, nam in ſuperiori libro vulgaribus tradito, philoſophicè locutus ſum, tibi autem & filio ſecretiſſimo apertiùs de tua taciturnitate confiſus ſcripſi.

De operatione
CAPVT II.

QVoniam ſecundum Auicennam in epiſtola ad Aſſam Regem: Nos quærimus ſubſtantiam veram & vnam facere ex pluribus coactam fixam,quæ ſuper ignem poſita ipſum ſuſtineat, quæ erit penetratiua & ingreſſiua, tingens Mercurium & alia corpora veriſſima tinctura cum pondere debito, cuius tincturæ nobilitas mundi theſaurum excedit vniuerſum: Nam vna res noſtra facit eſſe tria, tria duo, duo vnum finaliter exiſtunt. Quomodo tandem fit ſubſtantia vna, vt dicit Auicenna,habere oportet patientiam, moram, & inſtrumentum. Patientiam,quia ſecundum Gebrum feſtinantia à diabolo eſt: Ideò qui patientiam non habet,ab operatione manum ſuſpendat. Mora eſt etiam neceſſaria,quia omnis actio naturalis, quam ſequitur ars noſtra, ſuum habet modum & tempus determinatum. Inſtrumenta verò ſunt neceſſaria, non tamen multa prout in ſequentibus patebit, quoniam opus noſtrum

Nota
Una res nra facit esse tria / tria duo / duo unum finaliter existunt

in vna re, vno vaſe, vna via, ſecundum Hermetem, & vna operatione perficitur. Quæ quidem medicina licet ſit ex pluribus aggregata, eſt tamen vna ſola materia, nulla alia extranea indigens, niſi fermento albo vel rubeo, quare eſt pura naturalis in nullo vnquam alio opere poſita, ex quo in regimine operis, diuerſi colores ſecundũ tempora apparebunt. In primis etiam diebus oportet manè ſurgere, & videre ſi vinea floruit, in ſubſequentibus coruinum tranſmutatum in ſolitudine cœci, & multiplices colores, in quibus omnibus intenſus color albus eſt expectandus, quo habito, expectemus ſine quocunque errore Regem noſtrum elixir vel puluerẽ ſine tactu ſimplicem, qui lapis habet tot nomina quot ſunt res in mundo: ſed vt breuiter me expediam, materia noſtra ſiue magneſia eſt argentum viuum noſtrum Minerale, vrina puerorum duodecim annorũ debitè præparata, quæ ſtatim venit de vena, & nunquam fuit in aliquo opere, & illud in opere magno quod ſcripſi vulgaribus, notaui terram Hiſpanicam vel antimonium, non tamen hîc nota argentum viuum commune, quo aliqui multiplicatores vtuntur & ſophiſtæ, ex quo ſi aliquid fit, dicitur ſolùm multiplicatio, modicum tamen tingit reſpectu magiſterij, quamuis dabit largas expenſas, & ſi placebit laborare in illo, inuenies in illo veritatem, ſed requirit longam digeſtionem. Sequere ergo Diuum Albertum Magnum magiſtrum meum, & labora cum argento viuo minerali, & ipſum eſt operis noſtri perfectiuum aduſtionis, ſaluificatiuum & fuſionis effectiuum, cum enim figitur, eſt tinctura albedinis vel rubedinis vberrimæ refectionis, fulgidi ſplendoris, & non recedit à commixto quod eſt amicabile metallis, & medium coniungendi tincturas, quoniam commiſcetur cum eis in profundum ingrediens & penetrans naturaliter, quod eſt adhæret eis.

De Mercurij compoſitione & eius ſeparatione

CAPVT III.

Et

ET quamuis ex Mercurio noſtro ſolo opus noſtrum perficitur, indiget tamen fermento rubeo, vel albo, miſcetur ergo faciliùs cum Sole & Luna, & fit vnum cum eo, cum iſta duo corpora magis participent ſuam naturam, ergo ſunt alijs perfectiora. Ratio eſt, quia corpora ſunt maioris perfectionis, quæ plus de Mercurio continent, Sol ergo & Luna plus de eo continentes commiſcentur ad rubeum & album, figuntur in igne ſtando, quoniam ipſe Mercurius ſolus eſt ille qui perficit opus, & in illo inuenimus omnia quibus ad opus noſtrum indigemus, cui nihil extraneum debet adiungi, Sol & Luna ſibi non ſunt extranea, quoniam ipſa rediguntur in operis inceptione in ſuam primam naturam, id eſt Mercurium, quare ab illo ſumpſerunt ſuam originem. Quidam autem nituntur ex ſolo Mercurio, vel ſimplici Magneſia complere opus ſuum, lauantes eum in aceto acerrimo, coquentes in oleo, ſublimando, aſſando, calcinando, diſtillando, quintam eſſentiam extrahendo, cum elemẽtis, & alijs infinitis martirizationibus ipſum Mercurium torquentes, & ſuis operationibus credentes aliquid magni ex eis inueniri, finaliter modicum lucrum inueniunt. Sed crede mihi, fili, quòd totum magiſterium noſtrum fit ſolùm in regimine ignis, ex capacitate induſtriæ. Nos enim nihil operamur, ſed virtus ignis benè recti lapidem noſtrum operatur modico labore, & paucis expenſis, puta quòd lapis noſter cum fuerit in ſuam primam naturam, ſcilicet in primam aquam vel lac virginis vel caudã draconis ſemel ſolutus, tunc ipſe lapis ſeipſum calcinat, ſublimat, diſtillat, reducit, lauat, cõgelat, & virtuti ignis proportionati, ſeipſum perficit in vnico vaſe ſine alterius manuali operatione. Agnoſce ergo fili, quomodo philoſophi de manualibus operationibus figuratiuè locuti ſunt, vt ergo ſecurus ſis de Mercurij noſtri purgatione, vera docebo operatione, Mercurium noſtrum communem leuiſſimè præparari. Recipe ergo Mercurium mineralem, ſiue terram Hiſpanicam, Antimonium noſtrum, vel terram nigram oculoſam, quæ omnia idem ſunt non inferiora ſui generis, &

qui priùs in nullo opere ſit poſitus libras quinque & viginti ad plus, & fac ipſum tranſire per pannum lineum ſpiſſum tribus vicibus, deinde fac ipſum tranſire per corium leporis, & vltimò fac ipſum tranſire per pannum lineum ſpiſſum, & hæc eſt lotio vera, & attende ſi aliquid remanet in corio de eius groſſitie, ſeu aliqua ſpiſſitudo ſordiei vel fœtus, tunc ipſe Mercurius non valet pro opere noſtro. Sin autem nihil appareat ibi, bonus eſt, & nota quòd cum iſto Mercurio, nullo ſibi addito, poteſt vtrunque opus perfici.

De modo Amalgamandi
CAPVT IIII.

QVoniam ex ſolo Mercurio nullo extraneo addito opus noſtrum perficitur, ideò de modo componendi Amalgama breuiter dictum eſt. Quidam verò hîc malè intelligunt philoſophos, quia credunt ex ſolo ipſo Mercurio ſine ſorore vel compari eius, opus perficere. Ego autem tibi dico ſecurè, quòd cum Mercurio & compari eius labores, & Mercurio nihil extranei addas, & ſcias quòd aurum & argentum non ſunt extranea Mercurio, imò viciniùs participant ſuam naturam, quàm alia quæuis corpora. Ideò reducta in ſuam primam naturam, dicuntur ſorores & compares Mercurij, ex ſua compoſitione & ſimul fixione, lac virginis emanabit, ſi locum iſtum clarè intellexeris. Et ſi cum Mercurio nulla re extranea addita operatus fueris, conſequeris optatum.

De compoſitione Solis & Mercurij
CAPVT V.

REcipe ſolis depurati communis, id eſt, in igne calefacti, quia fermentum rubedinis eſt, vncias duas, & incide in fruſta parua, cum forcipe addito Mercurio vncias decem & quatuor, & fac Mercurium fumigare in tegula, & ſolue in eum Solem, & moue cum baculo ligneo, donec Sol benè ſoluatur &

& misceatur, & tunc totum funde in aquam claram, & in vna scutella vitrea vel lapidea, & laua sæpiùs tergendo & mutando tam diu, quòd nigredo tota ab aqua recedat, tunc si aduertere vis, vox turturis audita est in terra nostra, qua mundata fac amalgama per corium transire superius benè ligatum, exprimendo totum amalgama absque vncijs duabus, & remanebunt in corio vnciæ decem & quatuor, & illæ quatuordecim vnciæ sunt res aptæ ad nostram operationem: & attende quòd debet esse nec magis nec minus quàm vnciæ duæ totius materiæ in corio remanentis. Si esset plus diminue, si esset minus adde: Et istas duas vncias expressas, quæ dicuntur lac virginis, reserua ad secundam operationem. Ponatur ergo materia de corio in vitrum, & vitra in furnellum superius descriptum, & lampade accensa infra, ita continuè ardendo nocte dieq; quòd nunquam extinguatur, & flamma semel inclusum recto tramite percutiat, non tamen ollam tangat omnibus partibus furnelli benè lutatis similiter. Si autem post mensem vel duos inspicere volueris flores viui & colores principales, puta nigrum, album, citrinum, & rubeum, tunc sine aliqua operatione manuum tuarum regimine solius ignis manifestum erit absconditum, & absconditum manifestum fit. Quare materia nostra seipsam ad perfectum elixir perducit, vertendo se in puluerem subtilissimum, qui dicitur terra mortua, vel homo mortuus in sepulchro, vel magnesia sitiens, quòd spiritus in eo occultatus est in sepulchro, & anima quasi recessit. Permitte ergo stare tunc à principio vsque ad sex & viginti septimanas, & grossum tunc factum est gracile, leue ponderosum, asperum molle, & dulce amarum, conuersione naturarum, virtute ignis occultè completa. Cum ergo videris pulueres tuos exsiccatos, & si probam & expensas desideras, tingent: postea docebo vnam vel duas partes, quoniam vna pars operis nostri solùm septem tinget Mercurij bene purgati.

Lac virginis.

Perfectum Elixir

Terra mortua
Homo mortuus
Magnesia sitiens

De

De amalgamatione ad album
CAPVT VI.

EOdem modo processus fit ad album, id est lunam, hoc est fermentum albedinis, cum septem partibus Mercurij purgati miscueris, in eodem modo sicut & rubeum fecisti procedas. Nam in omni opere albo, nil intrat nisi album, & in omni opere rubeo, nil nisi rubeum intrare debet: ex eadem enim aqua nostra fit rubeum & album, diuerso tamen fermento addito, & tempore supradicto elapso, potest tingere ad album super Mercurium, sicut ad rubeum fecisti. Nota tamen quòd Argentum foliatum in ista materia est magis vtile, quàm argentum massale, quia habet in se mixturam quarundam fæcium Mercurij, & debet amalgamari cum Mercurio frigido, & non calido. Alioquin hoc operando maximè errant, soluentes amalgama in aqua forti ad ipsum purgandum, & si volunt respicere naturam compositionis aquæ fortis, ipsa per hoc magis destruitur. Aliqui volunt etiam laborare cum sole vel luna minerali, secundum regulas huius libri, & errant, dicētes quòd sol nullam habeat humiditatem, & calidus in manifesto, & ideò optimus, imò quinta essentia extrahitur subtili ignis ingenio in vase circulationis, quod dicitur Pellicanus ab illo. Sol autem mineralis & luna habent secum permixtum tantam fæcis immunditiem, quòd eorum purificatio ad nostrum valens, non esset opus mulierum & lusus puerorum, sed potiùs labores fortissimi viri senioris, soluendo, calcinando, & alijs operationibus magnæ artis insistendo.

De secunda & tertia operatione
CAPVT VII.

FInito primo isto opere ad secundam practicam procedamus. Vbi corpus primi operis nostri cum cauda draconis, id est lacte virginis, additis Mercurio nouo septem partibus super materia remanente, secundum pondus pulverum (Mercurio

curio dico purificato & mundificato) fac tranſire per corium, & retine ſeptem partes totius, laua & impone vitro & furnello,vt in primo opere feciſti,per totum regendo tali tempore vel circa, quouſque videris puluеres iterum factos, quod iterum excipe vel extrahe,& ſi vis tinge,& iſti pulueres ſunt multò ſubtiliores primis, quare magis digeſti ſunt, eò quòd vna pars tingit ſepties ſeptem in Elixir. Tunc procedas ad tertiam practicam,ſicut in prima & ſecunda operatione feciſti,& pone ſuper pondus puluerum ſecundi operis Mercurij purgati partes ſeptem,& pone in corio,ita quòd ſeptem partes in totum remaneant vt priùs. Et iterum coque,& fac pulueres,qui quidem puluères ſubtiliſſimi ſunt, quorum vncia vna tingit partes ſepties quadraginta nouem,quæ ſunt trecentæ & quadraginta tres partes, & hoc ſuper Mercurio. Ratio eſt, quia quantò plus digeritur medicina noſtra, tantò ſubtilior efficitur,& quantò ſubtilior erit,tantò penetrabilior,& quantò penetrabilior,tantò plus ingrediendo tingit. Pro fine huius notandum,quòd ſi non habes argentum viuum minerale,ſecurè poteris laborare cum Mercurio communi,quia quamuis non tantum valeat, ſicut iſte, dat tamen largas expenſas.

De modo operandi in materia ſeu Mercurio *CAPVT. VIII.*

CVm autem tingere vis Mercurium, Recipe tegulam aurifabrorum,& line interiùs modicum cum ſeuo,& pone in eam ſecundum proportionem Medicinæ ſuper lentiſſimum ignem,& cum Mercurius ceperit fumigare,proijce intùs medicinam tuam in cera munda clauſam,vel in papyro,& habeas carbonem ignitum fortem & latum præparatum ad hoc, & pone ſuper os tegulę, & da fortem ignem, & cum totum liquefactum fuerit,proijce in cannam cum ſeuo linitam, & habebis ſolem vel lunam finiſſimam,ſecundum fermenti additionem. Si autem medicinam tuam multiplicare volueris, in fimo equino hoc fac,ſicut te oretenus docui,vt ſcis, quod tibi

non ſcribo, quoniam peccatum eſſet hoc ſecretum viris ſecularibus reuelare, qui magis hanc ſcientiam propter vanitatem, quàm propter debitum finem & Dei honorem quærunt, cui honor & gloria in ſecula ſeculorum. Amen. Verùm opus illud quod vulgaribus ſtylo ſatis Phyſico conſcripſi, à D. Alberto ſemel pro ſemper laborare vidi de Antimonio, & de terra Hyſpanica tibi nota. Sed quia magis lucri & temporis indebita expenſio, conſului tibi leuiùs operandum, illud breue opus conſcripſi, in quo nullus error modicæ expenſæ, leuitas operis, breuitas temporis, & finis verè deſideratus. Ex quo tu & omnes tui ſine falſò percipietis. Noli ergo te chariſſime, cum maiori opere occupare, quia propter ſalutis, & Chriſti prædicationis officium, & lucrando tempus magis debes attendere diuitijs ſpiritualibus, quàm lucris temporalibus inhiare.

Explicit tractatus D. Thomæ de Aquino, de multiplicatione artis, editus & datus fratri & ſocio ſuo fratri Reinaldo pro theſauro ſecretiſſimo.



LIBER

LIBER LVCIS IOANNIS DE RVPESCISSA fratris ordinum Minorum

CAPVT PRIMVM.

PRIMO CONSIDERAVI FVTVra tempora, quę prędicta sunt à Christo in Euangelio, scilicet de tribulationibus tempore Antichristi, sub quo Romana ecclesia flagellabitur, & per tyrannos omnibus suis diuitijs spoliabitur. Et quamuis ecclesia Dei tunc sic fuerit desolata & confusa, à Christo tamen de tantis tribulationibus liberabitur. Quamobrem ad liberandum populum electum Dei, cui datum est cognoscere ministerium Dei, & magisterium veritatis, sine multiloquio volo dicere opus magni lapidis Philosophorum, tam ad album quàm ad rubeum, & hoc est contra consuetudinem philosophorum, qui ante nos fuerunt, qui propter malitiam & inuidiam, artem istam proprijs filijs cælauerunt. Et intentio mea est p^re bonis sanctæ Romanæ ecclesiæ, & apertè breuiter narrare totam eius veritatem.

De materia lapidis nostri
CAPVT II.

Materia lapidis est vna & eadem res, vilis precij, quæ vbique reperitur in aqua viscosa, quæ dicitur Mercurius, & quoniam dicunt quòd reperitur in vilibus locis, multi brutalium hominum qui non intelligunt secundum intentionem Philosophorum, istum lapidem in stercoribus quæsiuerunt. Et scias fili mi, quòd materia pręparatur remouendo terreitatem quam habet Mercurius, & apponendo ei sulphur Philosophorum, quod non est sulphur vulgare, imò sulphur nostrũ est inuisibile, & ego suo nomine proprio nominabo, quod est

Materia lapidis est Mercurius

Mercurius preparatur remouendo terreitatem, et apponendo ei sulphur Philosophorum &c.

vitriolum Romanum, quod quidam Philoſophorum vocant magneſiam,& hæ duæ operationes ſic fiunt.

De prædicta operatione CAPVT III.

RECipe Salpetræ, vitrioli Romani ana lib.j. id eſt libra vna de quolibet tritorum & mixtorum,deſicca in patella aurea ad ignem lentum,ſemper mouendo vt humiditas recedat. Deinde recipe libram vnam argenti viui, de minera non de plumbo, & in aluta inuolutum experge ſuper materiam vitri & ſalispetræ, calidam aliquantùm, quia per poros ſeminatur, & moue materiam cum baculo, vt benè miſceatur, ita quòd nihil appareat de Mercurio, & pone in vaſe ad ſublimandum ſuper leni igne, ſi materia benè fuerit deſiccata ore clauſo: ſit autem aperto, donec humiditas receſſerit, quod cognoſces cum lamina vel gladio poſito ſuper foramen,& poſtea fortifica ignem per duodecim horas,& in fine fac fortiorem,vt opus benè ſublimetur,& vaſe infrigidato extrahe ipſum,& ſic inuenies Mercurium ſublimatum album ſicut niuem,& ſic ſublima ipſum Mercurium ter cum ipſius fæcibus, & ſemel ſine fæcibus,& ſic in ipſa operatione feciſti duo, ſcilicet purgaſti Mercurium à terreitate & nigredine ſua, & humiditate quam habebat,& congelaſti, & feciſti illum album ſicut niuem,& feciſti illum aptum ad molendum & commiſcendum, & aptum ad digerendum in ſtufa ſicca, & aptum ad conuertendum ipſum in aquam, vt inferiùs dicemus. Poſuiſti intra ipſum ſulphur inuiſibile, quod eſt tinctura rubedinis, & eſt ſpiritus vitrioli Romani, & cum ipſo fit magnum adminiculum, quoniam cum habeat ipſe ſpiritus naturam tingendi in rubeum, & ad congelandum Mercurium in ſubſtantia, & facit ipſum album ſicut niuem. Et hoc eſt illud quod magni Philoſophi ſcripſerunt,quòd lapis noſter fit ex Mercurio & ſulphure præparatis & ſeparatis, & de hoc opere & ſubſtantia dicit Magiſter Arnoldus in tractatu ſuo parabolicè, niſi granum frumenti in

terram

terram cadens mortuũ fuerit, & cætera: Intelligens pro grano mortuo in terra, Mercurium mortuum cum salpetro & vitriolo Romano,& cum sulphure,& ibi mortificatur,& ibi sublimatur cum igne,& sic multum fructus adfert, & hic est lapis maior, quem omnes Philosophi quæsiuerunt, & inuentum absconderunt. Signum autem est, quòd spiritus vitrioli sit incorporatus Mercurio, & quòd Mercurius sublimatus dimittat multas fæces in fundo vasis, & ascendit spiritus vitrioli propter ascensus ingenium. Recipe acetum,& in eo extingue ferrum quater,postea mitte ibi dictum Mercurium sublimatum, & subtilissimè calcinatum, & ibi dimitte vsque ad alium diem, & postea distilla prædictum acetum per filtrum bis aut ter, donec sit clarum,postea mitte in patella terrea vitreata ad lentum ignem,& faciet quandam cappam nigram desuper materiam illam,tunc illam nigredinem amoue,& fac ignem donec acetum inde penitùs exeat, & remanebit spiritus vitrioli in fundo vasis, in colore albo suauissimo, & sic habebis Mercurium seorsim, & ex alia parte prædictum sulphur inuisibile. Quamobrem à nobis ostensum est, quòd argentũ viuum sublimatum portat secum spiritum, & commouet sulphur lapidis inuisibilis,& dicitur tinctura rubedinis. Et scias quòd de Mercurio siue vitriolo non poteris extrahere siue separare spiritum supradictum Mercurij, & sic est præparatum & nõ fixum: Quare sic est necesse, vt extrahas ab ipso Mercurio quintam essentiam sic.

De secunda operatione, quæ est, Reductio Mercurij sublimati in quintam essentiam
CAPVT IIII.

SEcunda verò operatio est ipsius Mercurij sublimati,qui est albus vt nix,extrahe ab eo spiritum suum,quia quibusdam magnis quinta essentia seu terra foliorum & terra foliata dicitur, & iste spiritus est incorruptibilis, paululum minùs vt cœlum,

lum,quamuis ſpiritus non ſit fixus, imò ſit volatilis, & ſic neceſſe eſt. Extrahitur autem & ſeparatur quinta eſſentia,ſcilicet ſpiritus Mercurij, hoc modo. Recipe libram vnam ſalispetræ, & tantundem vitrioli Romani, & fac aquam fortem vt ſcis,& tere Mercurium præfatum ſubtiliſſimè,& diſſolue ipſum in dicta aqua forti,ſuper cineres calidos, in viola vitrea benè clauſa,per duodecim horas,& ſi Mercurius noſter diſſoluitur,mitte in dicta aqua cum Mercurio dicto non diſſoluto, ſcilicet ſeptimam partem ponderis aquę prædictæ de ſale armoniaco trito. Et hoc eſt quoddam magnum ſecretum in hac arte, ibi pone cor tuum,ſuperpone alembicum cœcum veſicę,& diſtilla illum, & videbis aſcendere per latera veſicæ ſpiritum Mercurij ſeu animam albiorem niue. Secundò fortifica ignem,donec Mercurius plenariè aſcendat,poſtea frange vas,& extrahe quintam eſſentiam ſeu ſpiritum Mercurij, & inuenias ſpecies nigras combuſtas in fundo vaſis, à ſpiritu Mercurij ſeparatas, & in hac operatione feciſti duo. Primò ſeparaſti ſpiritum album Mercurij, qui erat terreus, corruptibilis, & imperfectus, & totum illud terreum combuſſit aqua fortis, & eſt quaſi impoſſibile,quòd de re alba inſtar niuis, extrahatur & ſeparetur talis res terreſtris & nigra. Secundò imbibiſti dictum ſpiritum Mercurij de ſpiritu vitrioli, qui eſt in dicta aqua forti. Et hoc eſt illud quod dicit Magiſter Arnoldus, bibat quantum poteſt bibere per duodecim horas, eò quòd Mercurius diſſolutus in aqua vitrioli,plus bibat ex ſpiritu vitrioli,ſulphure inuiſibili,& diſſolutio fit in duodecim horis. Secundò fac aquam nouam fortem vt priùs, & in ea iterum ſolue quintam eſſentiam prædictam,& ſublima,vt poſtrema vice feciſti, & remanebunt fæces nigræ in fundo vaſis, ſed non tantum vt priùs: & iterum tertiò fac aquam fortem vt priùs, & diſſolue quod fuit ſublimatum,& tertia vice poſt diſtillationem & ſublimationem,inuenies fęces quaſi paucas parùm nigras,& tunc habebis quintam eſſentiam perfectam, quæ dicitur humiditas coniuncta quinta,nec poteſt alterari,nec igne perpetuo comburi,& fundetur

detur

detur in igne vt cera, & nunquam facit fæcem, nec poteſt comburi aliqua aqua calcinatiua, & habebis ex libra vna vnc. j. & non plus nec minus, & tunc habes totam materiam lapidis ſecundò ſeparatam, incorruptibilem, volatilem, albam, albiorem niue, & iſta eſt ſecunda operatio.

De tertia operatione, in qua præparatur quinta eſſentia dicta, & ſoluitur in aquam

CAPVT V.

TErtia operatio hæc eſt, Recipe dictum ſpiritum Mercurij, ſeu eſſentiam quintam perfectè ſeparatam, & mole ſubtiliſſimè eam ſuper lapidem vitreum, & commiſce cum vna parte ipſius duas partes ſulphuris viui inuiſibilis, & pone in vna tazza vitrea in furno phyſico, in ſtufa ſicca ad digerendũ, hoc eſt calcinandum in cineribus ad ignem carbonum, per octo vel duodecim dies, vel amplius, & ibi decoquitur, vt poſſit per ſeipſum in aquam diſſolui, quia aliter non diſſolueretur, nec opus poſſet fieri perfectum.

De quarta operatione, in qua diſtillatur quinta eſſentia reducta in aquam

CAPVT VI.

QVarta operatio eſt, vt recipiat Mercurium, vel dictam quintam eſſentiam cum vaſe ſuo, ſimul poſt digeſtionem in ſtufa ſicca Phyſica, & pone in balneo Mariæ, & ibi dimittatur, donec totum in aquam diſſoluatur, & ſtet cum capite alembici, & aſcendit ab ea ſtilla roris madij [al. madidi] quæ dicitur aqua lucida, vitæ lachryma, lac virginis puriſſimi materia lapidis, vltima præparatione vel ſeparatione perfecta, guſtu ad linguam acetoſa, volatilis non fixa, incorruptibilis ferè, per digeſtionem in puluerem reducibilis, quæ à Phebro fuit cognita, & Hermes pater filiorum inuenit, Roſarius intellexit, ab

Auicenna

Auicenna non ignorata, Magiſter Arnoldus de villa noua eam dictauit, & Magiſter Raymundus Lullius pariter. Qui quidem Arnoldus dicit, quòd optet vt filius hominis aſcendat à terra in aërem, & aſcendat in cruce alembici vt Criſtallus, & propterea dicit Arnoldus, quòd vult aſcendere in crucem, quando dicit, oportet filium hominis exaltari in crucem, id eſt in aërem, quod eſt in alembicum, & completa hac diſſolutione, tunc habes tuam materiam perfectam, & ſi vnam guttam proieceris ſuper laminam candentem, dealbabit eam intùs & extra. Et ita vidiſti quòd lapidis materia eſt vna res, non ſimplex ſed compoſita ex ſpiritu, ſcilicet Mercurij & ſpiritu vitrioli Romani. Quoniam ſpiritus dicitur ſulphur inuiſibile, non vulgi ſed philoſophorum, qui eſt tinctura intrinſeca rubedinis, quamuis alba videatur, experimento tamen rubea eſt, & propter hoc Mercurius indiget ſulphure albo vitrioli. Ipſa igitur diſtillatione ſeu diſſolutione completa, inuenies in fundo vaſis elementa duo commixta, ſcilicet elementũ aëris & ignis incombuſtibilia, nam remanet materia groſſa combuſtibilis, & extraxiſti ab ea elementum aquæ animatum anima ſpirituali, & tunc eſt ſufficiens materia ad album ſpecialiter, & conueniens ad rubeum, & ſi vis ſeparare alia tria elementa ab inuicem, operaberis per hunc modum. Recipe illas fæces, tere, & pone ad digerendum in ſtufa ſicca, vt priùs feciſti, poſtea pone in balneo ad diſſoluendum & diſtillandum vt priùs cum igne fortiſſimo, & quod aſcendit per ignem balnei, eſt elementum aëris in colore, id eſt in tactu olei albiſſimi, Recipe ipſum & ſerua, & poſtea transfer vas ad ignem ſublimationis in cinere, & da ignem bonum, & aſcendet per alembicum ignis rubicundus, in colore olei rubei. Recipe ipſum & ſerua ad partem, & ita habes à Mercurio ſublimato quatuor elementa ab inuicem ſeparata. Primò elementum aquæ ſcilicet lac virginis ante vltimam materiam diſſolutione in balneo diſtillatam in quarta operatione: Secundò elementum aëris, ſcilicet oleum reſplendens albiſſimum, in balneo diſtillatum, facta vltima diſſolu-

ſolutione: Tertiò oleum ignis rubeum, ſcilicet oleum diſtillatum ad ignem extra balneum: Quartò oleum ſeu elementum terræ habes in fundo vrinalis nigerrimum vt carbo, quod vt nihilum valet vltra, niſi vt mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Intellexiſtin' hoc totum? Neſcio quomodo clariùs dici poſſit, ſcilicet de iſta quarta operatione.

De quinta operatione, quæ eſt præparatio materiæ ſeu lactis virginis ad album, per eius reductionem in pulverem

CAPVT VII.

HÆc operatio eſt quomodo præparetur ad album, & quomodo lac virginis digeratur, & redigatur virtute ignis in pulverem tam ſubtilem, vt non ſentiatur per tactum. Recipe igitur cum benedictione Ieſu Chriſti, & aliqui philoſophi dixerunt, quòd capiatur animal cum toto ſuo ſanguine, & dicitur animal, quia creſcit quando ſublimatur, & quia habet animam ſanguineam, videlicet ſpiritum vitrioli inuiſibilem ſupradictum, & pone in ampulla cum fundo rotundo, igneas ei collum & ſtrangula, id eſt ſtringe ipſum cum forcipibus, ita vt nihil poſſit exire, & pone laminam inter ignem & amphoram, quæ benè ſit præparata, hoc eſt perforata, ne lac virginis deſtruatur ab igne, & pone in furno philoſophorum, ita quòd habeat ignem ab omni parte æqualẽ, ne lac euolet per ignem inæqualem, & eſt magnum miniſterium dare ignem temperatè, ne opus deſtruatur, & tot carbones accenſi ardeant, ita tamen vt manus hominis teneri vadat infra latera furni, & vas in quo eſt materia lactis virginalis fulgentis, & continuabis ignem, donec videris materiam denigrari, & gaude quia tunc principium digeſtionis habes, & continua ignem donec omnes colores tranſierint, & videbis materiam aliquantulùm dealbari, & cum videris materiam optimè dealbatam, lapidem habes perfectum ad album.

De ſexta operatione, rubificatione ſcilicet lapidis albi

CAPVT VIII.

OPeratio ſexta lapidis docet lapidem iam completum ab albo perfici ad rubeum, nihil penitùs addito vel remoto. Sic extrahe de vaſe prædicto, quod vocatur ouum Philoſophorum, & Magiſter Arnoldus dicit, quòd lapis noſter eſt recluſus in ipſo vaſe, vt Chriſtus in ſepulchro. Et accipe tunc partem vnam iſtius pulueris, & ſerua eam ad partem, cum quo poteris conuertere omnia metalla imperfecta in veram lunam, & aliam partem claude in vaſe ſupradicto vt priùs, & fortifica ignem, vt Magiſter Arnoldus ait, qui dicit, quòd poſtquam lapis peruenit ad perfectam albedinem, non metuit pœnas ignis, quoniam non eſt in eo periculum aliquod ſi dederis ignem fortem, quoniam ſic eſt ei neceſſe. Cuius cauſa eſt: qui ſe per ignem lentum digeritur, ad album non poteſt decoqui ſulphur inuiſibile abſconſum vitriolo, ſcilicet ſpiritus latens ſub albedine lapidis, ſed digeritur ſpiritus Mercurij in illo igne ad album, quapropter neceſſe eſt ignem augeri, vt attingat profundiùs, & digerat tincturam rubedinis, ſulphuris vitrioli latentis, & faciat ipſum exteriùs per vigorationem ignis, & ſic per vim ignis vertitur in rubeum, nihil ei aliud addendo, & ſic aſcendit de ſepulchro clauſus rex maximus, & reſurrexit à mortuis, cum corona in capite fulgentiſſima, vt dicit Magiſter Arnoldus. Sed nota quòd in duobus vaſis, ſcilicet tale opus lapidis poteſt fieri & operari ad album, & ad rubeum, cum vno igne & vno furno, niſi quòd vas ad album extrahas albedine induta, & vas ad rubeum notabiliter aucto vt dixi: & nota quòd aliqui ſolùm hoc operantur opus de lacte virgineo, & elemento igneo, & aërio non curant, & eſt opus eorum ſolummodò per nobiliſſimũ lac virgineum. Aliqui commiſcent tria elementa ſimul, vnum pondus ignis, quatuor pondera

dera aëris, octo pondera lactis virginis, & hic modus est fortior ad rubeum, debilior ad album, & istis tribus modis potest fieri simul in vno vase de solo lacte virgineo ad rubeum. Et in alio vase, ex tribus elementis, vno furno & vno igne. Et videbis si probabis diuersis modis magna miracula, quæ collata sunt ab altissimo Deo, & de hoc opere nunquam fuit ante me alius qui ita clarè loqueretur veritatem. Etenim magni Philosophi quibus hoc secretum ac magisterium fuit reuelatum, coniurati fuerunt horribili maledictione Dei, vt nulli hominum hoc opus diuinum modo aliquo declararent, ne hoc secretum ad manus prauorum hominum deueniret. Sed ego non curo talium maledictionem: quare istud secretum non reuelo hominibus nequam, sed reuelo ecclesiæ Dei, & perfectis Christianis, & Deum timentibus, vt succurrant pauperibus, & præcipuè euangelicis, & ecclesijs, vt viduas, pupillas, & orphanos visitent in necessitatibus & tribulationibus, & hæc est sexta operatio.

De septima operatione, quæ est de proiectione CAPVT IX.

SEptima pars huius operis est practica virtutis istius elixeris, scilicet medicinæ perfectæ, & virtus istius elixeris ad album est, quod conuertit Mercurium, Iouem, Saturnum, Martem, & Venerem, in veram Lunam, & virtus medicinæ perfectæ ad rubeum est, quod prædicta corpora & lunam conuertit in solem, & sic fit. Pone Mercurium in crusibulo, & calefac ipsum tam diu quòd Mercurius quasi bulliat & fumet, postea proijce super ipsum sic bullientem Medicinam albam, vel rubeam vt vis, & da ei ignem fortem, ac si velles fundere lunam, & habita competenti decoctione, extrahe ipsum, & si haberet colorem multum, vel si esset frangibile, tunc est perfecta medicina, & tunc proijce super alium Mercurium, quousque color & malleatio tibi placeat, & super quot pondera cadat, experientia te docebit, quoniam aliquando cadet super

multa pondera,aliquando ſuper pauca,ſicut vnus modus operationis tranſibit alium , & prout eſt Magiſter artis. Super plumbum & ſtannum , proijcitur medicina fuſa , & augetur ignis vt ſupra. Super latonem,ferrum,& chalybẽ proijcitur taliter, Primò ſuper laminas igneas proijcitur puluis, & ponderatur ad recoquendum, aut illa corpora funduntur,& medicina proijcitur in ipſa fuſa , & hæc corpora purgatione præcedenti non indigent , quia medicina eſt quaſi ignis inferni, virtualiter conſumens omnem imperfectionem cunctorum corporum, & conuertit ea in ſuam naturam, quod eſt eis bonum & finis vltimus. Et aliqui Philoſophi quando volunt operari ad lunam,proijciunt medicinam ſuper æs aut ferrum,& quando eſt ad ſolem , proijciunt medicinam ſuper ſolem puriſſimum fuſum, & iſte ſol medicinatus eſt medicina , ad conuertendum æs vel lunam in ſolem. Poteſt autem medicina diſſolui in balneo,& congelari ad ignem iteratis vicibus,& ſic augetur virtus in infinitum.

De octaua operatione , in qua tractatur de magiſterio furni, & calcinatione Mercurij, Solis, & Lunæ

CAPVT X.

Octaua operatio huius artis continet magiſterium furni calcinationis Mercurij, Solis, & Lunæ, & ſic fit. Recipe lutum ſapientiæ,ſcilicet cretam, ſtercus equi, & papyrum carminatum,& confice in ſimul, & fac furnum magnum vel paruum,ſicut vis,qui habeat portas,vt ſit latus illius vnius palmi circùm circa, & fac ei auriculas ſeu ſpiracula , per quæ fumus exeat,& non ſurſum aſcendat,& poſtea accipe vnam laminam ferream fortem, & adapta eam ſuper caput dicti furni qui eſt rotundus,hoc modo,quòd non claudatur totum os furni,ſed dimittatur circa ipſum aliquod ſpiraculum paruum, vnde calor poſſet exire , & ſuper ipſam laminam aptabis aliquantos

gotos,

gotos,videlicet quãtos volueris, & omnis hiatus habeat suum ouum physicum, vbi ponatur lapis ad digerendum, & in circuitu laminæ,sint quatuor laminæ adhuc vt teneant laminam aliquantulum à longè à lateribus furni, & sic facies fieri vnam ollam æream vel ferream,aut de terra rotundam,& ita fit cooperculum furni,quod posset eleuari,& poni secundum quod erit necesse ad videndum materiam: & nota quòd dicta olla cuiuscunque materiæ sit, debet esse lutata intus & extra, ad hoc vt meliùs teneat calorẽ, & dicto cooperculo facies vnam portam, per quam posses intromittere manum ad calorem furni,sicut prædictum est,sed caue quòd non tangat vas,quoniam est valdè calidum & venenosum. Item nota quòd quando posuisti materiam intus, tu debes lutare portarum [al. parietum] iuncturas cum luto sapientiæ, & panno lini, & hoc vt calor non respiret,& non ascendant fumi. Et hoc dicitur stufa sicca, in qua potes ponere omnes spiritus & medicinas, ad operandum seu digerendum, ad hoc vt in balneo possint dissolui in aquam. Et iste vocatur furnus Physicus, quia illa lamina facit ascendere calorem diametraliter: similiter fac, quòd latus laminæ non ascendat ad caput ollæ, ne ignis reuerberet ad vasa ex medio aërem supra ciathos & tripodem,& fac quòd ignis ei sit ab omni parte, maior enim ignis ascendit per tria foramina, quàm per vnum, & sic poteris ignes augere vel diminuere,secundum quod tibi videbitur. Nota quòd super tripodem vbi hiatus est in lamina, potes aptare vnam scutellam terream,& infra scutellam vnũ tripodem, & ibi ponere ouum philosophicum,& subponere aliam scutellam, & ita conuenit duas scutellas leuare vel erigere in aëre, vt non tangat latera scutellarum, &c.

De nona operatione, circa ordinem proiectionis faciendæ

CAPVT XI.

OPeratio nona eſt, cum volueris facere proiectionem, ſic facies. Recipe centum partes Mercurij cum ſale & aceto loti, & pone in cruſibulo ſuper ignem: Cum autem cœperit feruere, pone vnam partem huius elixeris dicto modo præparati, ſuper centum partes illius Mercurij abluti, & fiet totum medicina ſuper alium Mercurium ablutum. Deinde proijce partem vnam illius medicinæ coagulatæ ſuper centum partes Mercurij abluti in cruſibulo fermentis ad ignem, & adhuc totum fiet medicina. Poſtea pone partem vnam iſtius medicinæ vltimò congelatæ, ſuper centum partes iſtius Mercurij abluti, & fiet totum aurum vel argentum in omni iudicio optimum, ſecundum quod fuit paratum elixir ad album vel rubeum. In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui eſt benedictus & glorioſus in ſæcula ſæculorum, AMEN.

SEQVITVR DESCRIPTIO ET FORMA FVRNI PHYSICI.

FVRNVS iſtè totus altus erit pedes tres & medium, latus autem ſeſquipedem incluſiuè, & diuiſus, vt ſequitur.

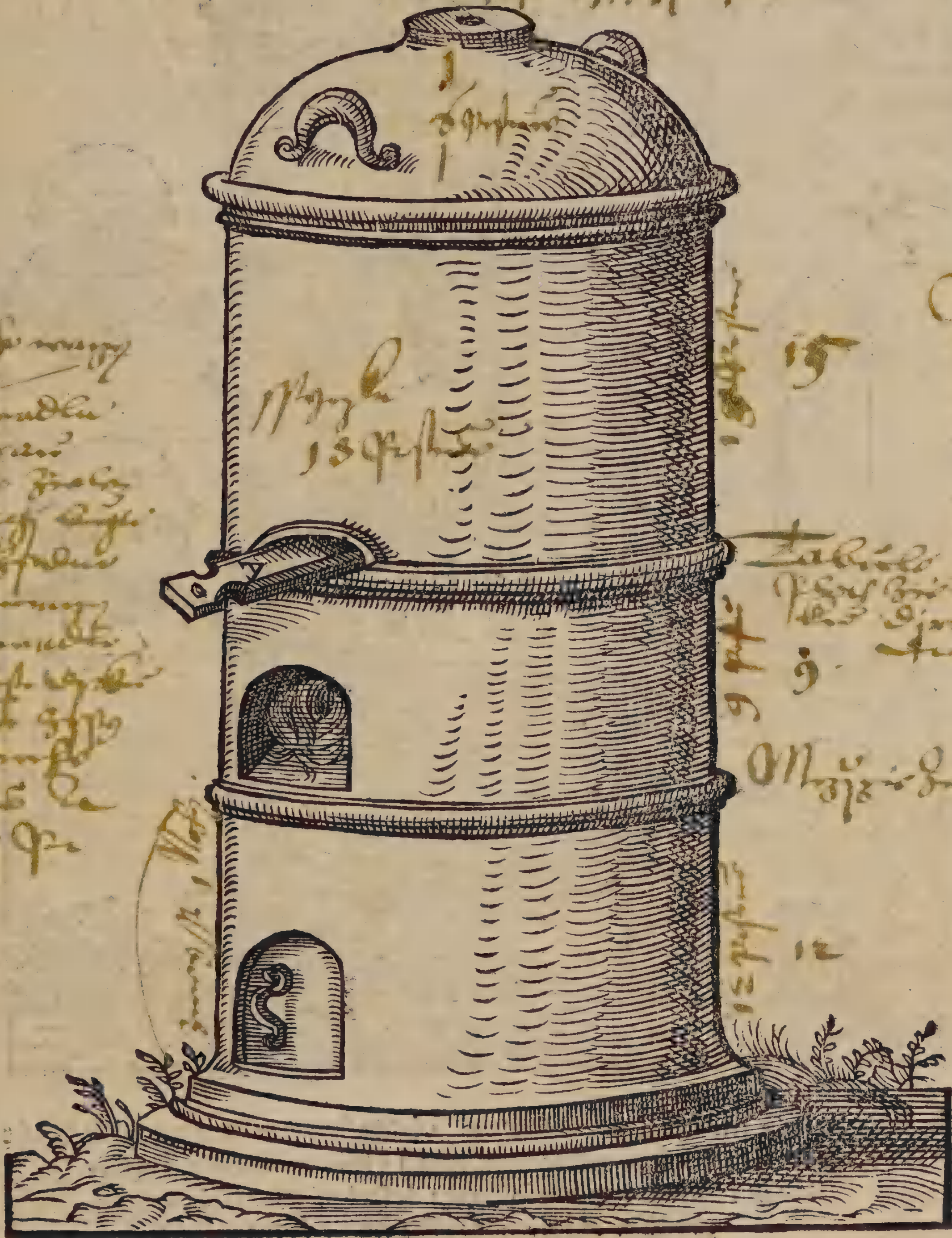
Primùm furnus ita componetur, vt ſpatium quà cineres per cratem ferream defluant, altum ſit pedem vnum. A crate ferrea ad meditullium vſque, ſpatium vbi focus inſtruitur, altum erit digitos nouem. Altitudine itaque habita duorum pedum minus digitis tribus, collocanda eſt in medio tabula teſtacea vel ferrea, in cuius medio foramen rotundũ ſit, diametrum quatuor digitorum habens, quà feruor ignis in ſuperiorē partem, vbi operatio fit, aſcendere poſsit. Deinde ſupra foramen illud tria opercula exemptilia, paulò quàm tabulæ intermediæ foramen latiora erunt, quemadmodum notatum eſt litera A. Quodlibet verò operculum etiam rotundum foramen habebit diuerſum. In primo foramen erit digitorum trium, in ſecundo duorum, in tertio denique vnius. vt ſubinde vno pro altero vti liceat, prout calor ignis mutationem operculorum exiget.

Spatium vbi operatio fit, à tabula nimirum intermedia ad ſupremum vſque tegmen, altum erit pedem vnum & tres digitos. In iſto autem ſpatio tabulæ intermediæ tripes teſtaceus aut ferreus directè ſupra foramen imponitur, quemadmodum notatur litera B, qui tripes in ſuperiore parte latus erit digitos tres & medium, altus verò ſex digitos, cui vitrum impones, quod materiam omnem ad operationem deſtinatam contineat.

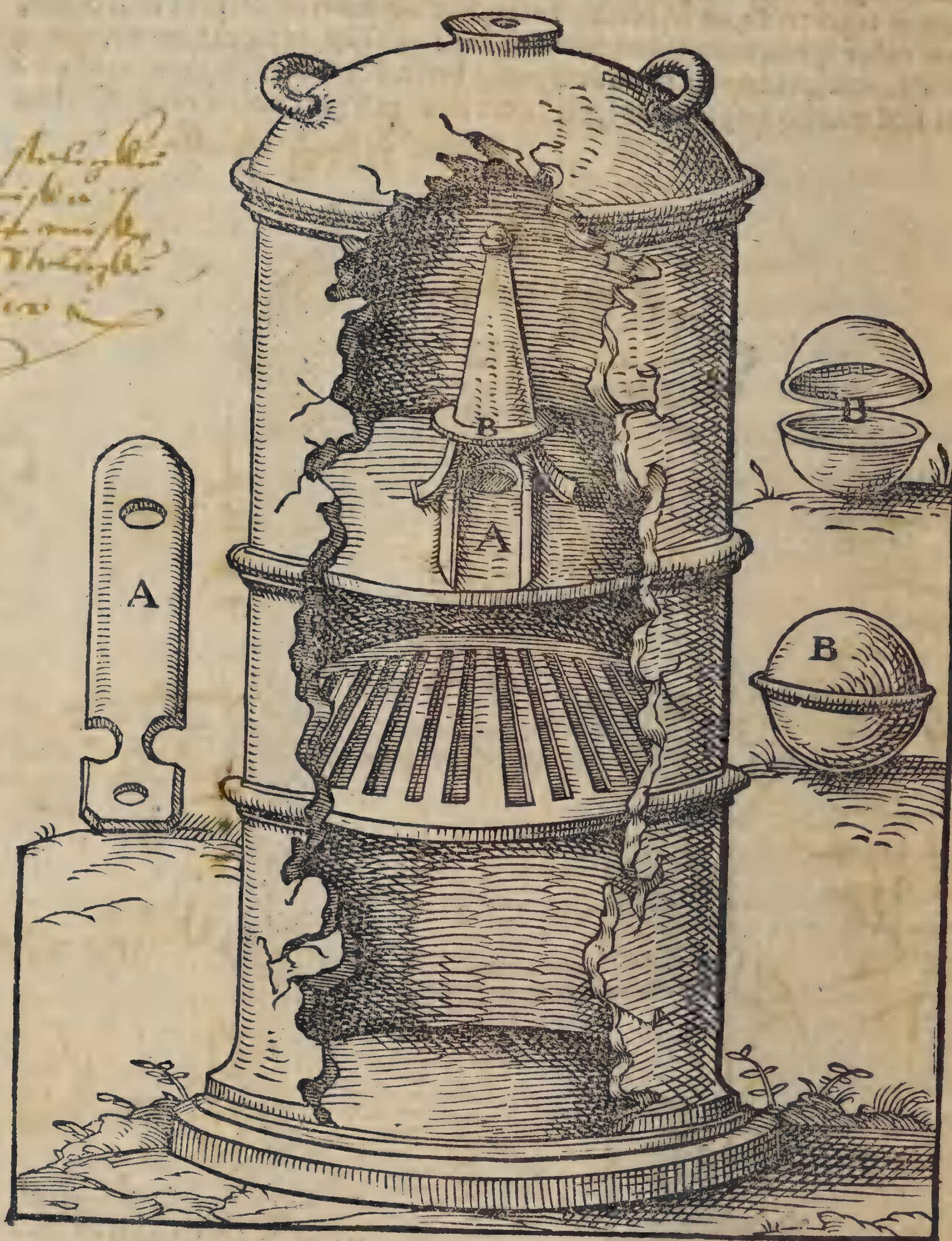
Supra iſtud ſpatium in quo operatio fit, operculũ ſiue tegmen furni teſtaceum collocabitur, in formam dimidiæ ſphæræ ſiue diſci tornatum, profunditate

ditate digitorum ſex, quod ad latitudinem furni accommodatum ſit. Iſtud autem tegmen ſupra in medio rotundum foramen habebit vnius digiti, quà calor ignis, num vehementior num remiſſior, explorandus ſit.

Vtuntur quidam in tripode ſignato litera B. globo fiſſo, cuius medietates ſibi mutuò reſpondeant, vti litera B. in margine notatum eſt. Globus



iſte



iſte latus erit in medio digitos ſeptem, vbi inſtrumentum quoddam aut vaſculum includitur teſtaceum, quod Chimici Ouum appellant. Habes ergo perſpicuam deſcriptionem & expreſſam effigiem artifici huius furni Chimici.

CLAVI-

CLAVICVLA RAYMVNDI LVLLII MAIORIcani, quæ & apertorium dicitur, in qua omnia quæ in opere Alchimiæ requiruntur, apertè declarantur.

NOS APPELLAVIMVS OPVS hoc nostrum Clauiculam, quia sine hoc pręsenti libro nullus potest intelligere, quæ scripsimus in nostris alijs libris, in quibus totã artem compleuimus, licet verbis obscurioribus p°. ignorantibus. Scripsi multos libros & prolixos sub sectionibus & dijs obscuris, vt in nostro testamento apparet, vbi de principijs naturalibus egimus, vbi omnia sunt posita, quæ ad artem faciunt, tamen sub martello in p°. textu Philosophiæ. Item in nostro cap. de ar. viuo Philosophorum, & in 2ª. parte test. de exuberatione minerarum physicarum, & in nostro libro de quinta essentia 1ª. de 5ª. essiª. auri & ar. deinde in alijs libris à me factis, vbi tota ars est completa. Sed Secretum occultauimus pro posse. Cæterùm quia sine hoc secreto nullus potest ingredi mineras philosophorum, neque aliquid facere quod ipsi possit prodesse, quare iuuante altissi°. cui placuit hoc secretum nobis reuelare, sine vlla fictione artem totam declarabo. Et ideò cauete hoc secretum reuelare improbis, sed vestris amicis intimis, quamuis nulli dare debetis, cum sit Dei donũ, qui hoc dabit, cui volet. Quod qui habebit, sempiternum habebit thesaurum. Cognoscite igitur per perfecta, imperfecta emendare. ☉ est pater omnium metallorum, & ☾ mater, quamuis ☾ claritatem recipiat à ☉. Ex istis duobus totũ pendet magisterium. Sed quia metalla transmutari non possunt, teste Auicenna, in mineralibus, nisi reducantur in primam materiam, quod verum est. Quod nisi reduceres in argentum

Minera Phi[illegible]

☉ est Pater omnium Metallorum & ☽ Mater.

Prima Materia est Arg: viv: Metallorum

Arg: ui: de ☉ et ☽ est fixum Vulgare autem est uolatile

viuum, non vulgare, hoc eſt non volatile, ſed fixum, vulgare verò eſt volatile, & planum frigiditate phlegmatica, & propterea indiget reduci per argentum viuum fixum, magis calidum & ſiccum, in contrarijs qualitatibus ad argentum viuum vulgare. Quare vobis conſulo, ô amici mei, quòd non operemini niſi circa ☉ & ☾. reducendo eos in primam materiam, ſulphur, & argentum viuum noſtrum. Iccircò filij habeatis vti hac materia venerabili, & vobis iuro & promitto, quòd niſi ſumpſeritis argentum viuum iſtorum duorum, vos tenditis ad practicam tanquam cœci ſine oculis ac ſenſu. Quare filij rogo ambuletis in luce, oculis apertis, & non tanquam cœci cadatis in foueam perditionis.

☉ et ☽ debent reduci in prima Materiam

Prima Materia dicit[ur] sulphur et arg: uiuum extractum de ☉ et ☽.

De differentia argenti viui vulgaris, & argenti viui Phyſici

CAPVT PRIMVM.

Arg: ui: uulgare non potest esse arg: ui: Phi:s

arg: ui: de ☉ et ☽ est calidum et siccum

NOs dicimus quòd argentum viuum vulgare, non poteſt eſſe argentum viuum philoſophorum, quocunque artificio præparetur, quia vulgare non poteſt in igne detineri, niſi per aliud argentum viuum corporeum, quod ſit calidum & ſiccum, & magis digeſtum. Propterea dico noſtrum phyſicum magis fixæ eſſe calidiorisq; naturæ vulgari. Et ideò, quia argentum viuum noſtrum corporale, eſt conuerſum in argentum viuum currens non tingens digitos, & quando commixtum vulgari iunguntur, & amplexantur ſe vinculo amoris abſque eo quod nunquam ſeparentur ab inuicem, veluti aqua mixta cum aqua, quia ita eſt naturæ placitum. Argentum verò viuum noſtrum ingreditur & commiſcetur actualiter alteri vulgari, deſiccando ſuam humiditatem phlegmaticam, & tollendo frigiditatem ex corpore denigrans tanquam carbonem, quod poſtea in puluerem conuertit. Nota igitur quòd argentum viuum non poteſt eas operationes præſtare, quales noſtrum phyſicum, quod in omnibus ſuis qualitatibus habet calorem

lorem naturæ veri temperamenti, & propterea vulgare vertit in ſuam naturam temperatam: quin etiam aliquid aliud facit, nam poſt ſuam tranſmutationem, conuertit in purum metallum, hoc eſt, in ☉ aut ☾ prout eſt extenſum, aut de ☉ & ☾, vt oſtenditur in ſecunda parte noſtræ practicæ. Præterea aliquid maius habet, mutat enim & conuertit vulgarem ☿ in medicinam, quæ tranſmutare poteſt imperfecta metalla in perfecta. Præterea vulgarem in verum ☉ & ☾, meliorem quàm de minera. Nota rurſum quòd vncia noſtri ☿ phyſici centum marcas facere poteſt, & vſque in infinitum cum argento viuo vulgari, ſine eo quod minera vnquam deficiat. Præterea aliud volo vos ſcire, quo ☿ vulgi non rectè miſcetur neque perfectè cum corporibus: nam ſpiritus non poteſt miſceri cum corporibus perfectè, niſi reducta fuerit in ſpeciem naturæ. Et idcircò cum voles miſcere ☾ aut ☉ in ☿ vulgi, ſunt reducenda illa corpora in ſpeciem naturæ, quod vocatur argentum viuum vulgare, per vinculum amoris naturalis, & tunc maſculus iungitur fœmellæ. Quia argentum viuum eſt calidum & ſiccum actu, argentum viuum vulgare eſt frigidum & humidum paſſiuè ſicut fœmella, quæ continetur in ſuis domicilijs, cum calore temperato vſque ad eclipſim. Suntq; nigra facta vt carbones, quod eſt ſecretum noſtræ veræ diſſolutionis, & ex hoc tandem verè connectuntur inter ſe: ita quòd nunquam ſeparentur ab inuicem, fiuntq; puluis albiſſimus, qui ſunt maſculi & fœminæ generati vero amoris vinculo. Hi tamen liberi multiplicabunt ſuas ſpecies in infinitum, nam de vna vncia huius pulueris, tu facies ☉ infinitos, reduces in ☾ meliorem omni metallo de minera.

Extractio Mercurij à corpore perfecto
CAPVT II.

Rec. vnc. j. calcis Lunæ appellatæ, calcinetur modo quo dicitur in fine noſtri magiſterij operis, quæ quidem calx teratur ſuper porfidum in puluerem ſubtilem, quem pulue-

rem imbibetis bis,ter, quater in die, cum optimo oleo tartari, facto eo modo quo dicetur in fine nostri magisterij,desiccando solem quousque dicta calx absorbuerit de dicto oleo 4.aut 5.partes, plusquàm fuit ipsa calx, terendo semper super porfidum,vt dictum est,& in fine benè desiccetur calx,vt benè possit in puluerem redigi. Et quando fuerit benè puluerizata, ponatur in metreto cum collo longo. Ponatis de nostro menstruali fœtenti, facto de duabus partibus vitrioli rubei, & vna salispetræ,& prædictum menstruum priùs distilletur septies,& benè rectificetur, separando fæces terrestres in tantum, quòd prædictum menstruale sit totum essentiale. Deinde lutetur benè metretum , & ponatur ad ignem cinerum , cum paruo igne carbonum , quousque videtis materiam bullire & dissolui. Deinde sic supra cineres distilla, donec amiserit menstruũ, & materia fuerit frigida totaliter. Et cum frigidum fuerit, vas aperiatur,& materia,quæ frigida est, ponatur in alio vase benè mundo , cum sua cappa benè lutata ad furnum supra cineres, & luto benè desiccato , fiat ignis paullatim in principio, quousque totam recipiatis aquam ipsius. Postea augeatur ignis, quousque materia benè fuerit desiccata, & spiritus fœtentes sint ad cappam , & in receptorio iam exaltati. Et dum tale signum videbis apparere, dimittatur vas infrigidari , ignem minuendo. Et post refrigerationem vasis extrahatur materia, & in puluerem subtilissimũ redigatur super porfidum : ita quòd puluis sit impalpabilis, qui ponatur in vase terreo benè cocto, & benè vitreato. Et pòst ponatur super dictum puluerem de aqua communi bulliente,mouendo semper cũ baculo mundo materiam, vsque materia fuerit spissa sicut sinapi. Et moue dictam salsam cum baculo, quousque videas apparere grana ☿ è corpore , & quòd vobis appareat quantitas magna prædicti ☿ viui,secundum quod posueris de corpore perfecto, id est de Luna,& dum habueris magnam quantitatem,interim proijce desuper aquam bullientem : & tandem mouendo, quoad tota materia resoluatur in materiam similem argento viuo vulgari,

vulgari, tollantur terrestreitates cũ aqua frigida, & desiccetur per pannum: postea transeat per corium, & videbis mirabilia.

De multiplicatione ar. vi. nostri ☽ *de* ☽.

CAPVT III.

IN nomine Domini, Amen. Rec. ☾ purę tres grossos, in laminas tenues, & faciatis amalgama cum grossis 4. ar. vi. vulgi benè loti. Et quando Amalgama fuerit factum, tunc ponatur in paruo metreto, cum collo longo vnius pedis & semis. Deinde Rec. ar. vi. nostrum priùs extractum & reseruatum à corpore lunari, & ponatur super amalgama de corpore & ar. vi. vulgi factum, perlutetur optimè vas optimo luto, & dimittatur siccari. Hoc facto, moueatur vas quàm optimè vt amalgama benè possit permisceri, & quòd ar. vi. permisceatur cum corpore. Deinde repone vestrum vas in quo materia est, in furnello, ad ignem paruum carbonum, & huius ignis calor non excedat calorem Solis, quando ☉ est in signo ♌. quia alius calor excedens destrueret vestram materiam, & fieret fuga vnius ab altero, & continuetur talis ignis, quousque materia fuerit nigra ad modum carbonum, & spissa ad modum pultis, & continuetur ignis istius gradus, quousque materia mutetur in colorem griseum fuscum. & ita griseo apparente, tunc vno puncto augeatur ignis, & fiat 2. gradus, quousque materia incipiat dealbari, ad colorem nimis albissimum. Pòst fiat ignis vsque ad 3. gradum, continuando quousque materia fuerit alba plusquàm nix, & conuertatur in puros pulueres albiores cineri. Et tunc vos habetis calcem viuam philosophorum, & suam mineram sulphuream, quam tantùm occultārunt Philosophi.

Proprietas calcis prædictæ

CAPVT IIII.

COnuertit ista calx ☿ vulgi in puluerem albissimum in infinitum, qui potest reduci in ar. verum, cum aliquo de corpore ☾.

Multiplicatio huius prædictæ calcis
CAPVT V.

REc. vas cum materia vbi pones vncias duas ar. vi. vulgi benè abluti & desiccati, postea vase benè lutato, repone vbi priùs erat, gubernando & ministrando illi ignem 1.2.& 3. gradus, vt suprà, quoad materia reducta sit in puluerem albissimum, & ita potes multiplicare in infinitum.

Reductio calcis viuæ in lunam veram
CAPVT VI.

HAbita ergo magna quantitate calcis viuæ seu nostræ mineræ, Accipe vnum crusibulum non tectum, in quo pone vnciam vnam ☾ puræ, & ipsa fusa pone desuper vncias quatuor pulueris tui in pilulas, pilulæ sint ad pondus quartę partis vnciæ, & istæ ponantur vicissim super ☾ fusam, semper continuando ignem fortem, quousque omnes pilulę sint proiectæ & fusæ simul cum ☾, & in fine fac ignem fortem, quousque totum benè incorporetur. postea proijciatur in canali, & habebis vncias 5. argenti puri, plusquàm naturalis. & ita poteris tuam mineram physicam multiplicare ad beneplacitum.

~~*De nostro magno opere ad album & ad rubeum*~~
CAPVT VII.

REducite calcem vestram viuam, vt de ☾ antea dictum est, in ar.vi. quod nostrum est secretum. Rec. igitur 4. vncias calcis nostræ, & reduc in ar.vi.vt fecisti de ☾. De quo ar.vi. habeas ad minus 3. vncias, & pone in paruo metreto de collo longo, vt antea fecisti. Postea amalgama de vncia vna veri ☉ cum tribus vnc.ar.vi.vulgi, & superpone ar.vi.☾. mouendo fortiter manibus tuis, vt misceantur simul omnia. Pòst vas benè lutatum pone, vt suprà furnellum, faciendo ignem 1.2.& 3. gradus. In primo gradu materia nigrescet vt carbo, quod tunc dicitur

dicitur eclipsis ☾ & ☉. Et erit commixtio vera, vnde gignitur filius sulphur, quod plenum est sanguine temperato. Post apparitionem eius coloris, continua ignem secundi gradus, quoad materia fuerit grisea. Tunc continua ignem tertij gradus, quoad materia appareat albissima. Pòst auge ignem ad gradum quartum, continuando vt materia rubea appareat, vt cinaprium, & fiant cineres rubei. Hanc calcem reducere potes in ☉ finissimum, vt de ☾ suprà dictum est.

De modo transmutandi prædictum minerale in medicinam, transmutantem omnem speciem metallorum in veram Solem vel Lunam, etiam ar. vi. vulgi in meliorem omni metallo de minera

CAPVT VIII.

IN prima solutione vnum pondus supra C. in 2ª. supra M. & multiplicatur proiectio, dissoluendo, congelando, sublimando, & fixando nostram materiam, quæ potest multiplicari sic in infinitum, quantitate & virtute. Rec. igitur de nostra minera alba, & dissolue in nostro menstruali fœtenti, quod in nostro test. vocatur acetum nostrum album, in eo capite vbi diximus: Accipe de bono vino benè sicco, in quo pones ☾ id est viridis, & C. id est salispetræ, verum ne erretis, pone 4. vnc. de nostra calce viua in menstruali vt dissoluatur, & statim dissoluetur in aqua viridi. Item in 13. vnc. eiusdem menstrui fœtentis, dissoluetis vnc. 4. ar. vi. vulgi benè loti, & vbi dissolutum fuerit ar. vi. coniunge ambas dissolutiones simul, & vas benè clausum pone in digestione in fimo equino 30. dies, quibus exactis, fac distillare in balneo, quoad habebis omnia. Deinde Rec. in alio, vt inde oleum extrahatur in igne carbonum, tunc materia residens erit nigra. Quam pone in furnello super cineres ad distillandum per duas horas. Post refrige-

frigerationem aperi vas, & pone aquam distillatam per balneum super. Laua benè. Destilla menstruum per balneum, ómnemq; aquam, quæ ascendere potest, & oleum per cineres vt suprà fecisti. Et hoc faciendo toties reiterabis, quousque materia remaneat sicut carbo, nigra in fundo vasis. Fili doctrinæ habebis tunc caput corui, quod philosophi tantùm inuestigârunt, sine quo in magisterio nihil fit. Idcircò fili, mente teneas diuinam cœnam Domini nostri Iesu Christi, qui mortuus fuit, sepultus & tumulatus, & luce tertia resurrexit, in terram permanentem. Fili mente teneas, quòd nullum ens potest vita perpetuari, nisi priùs mortuũ fuerit. Rec. igitur tuum corpus nigrum, & calcina in eodem vase per tres dies, & pòst mitte refrigerari, & aperiendo vas inuenies terram spongiosam, & mortuam, quam seruabis, quoad oporteat facere coniunctionem corporis cum anima. Rec. aquam, quæ per balneum est distillata, & distilla sæpiùs, quoad sit depurata & reducta in materiam crystallinam. Imbibe igitur tuum corpus, quod est terra nigra, de sua aqua propria, paullatim rorando & coquendo, quoad corpus sit album factum, & multùm splendens. Et tunc aqua est illi infusa, quæ viuificat & clarificat. Tunc da ignem vehementem in eodem vase suo lutato, ac si velles sublimare ☿ vulgi per 12. horas. Aperi vas frigefactum, & reperies sublimatam materiam tuam albam, quam vocamus terram sigillatam. Nostrum corpus exaltatum & positum in magna dignitate, sulphur nostrum, nostrum ar.vi. nostrum arsenicum, vbi seruare debes nostrum aurum, quod est nostrum fermentum, & nostra calx viua, & inter se gignit filium ignis, qui est amor philosophorum.

Multiplicatio prædicti sulphuris

CAPVT IX.

POne illam tuam materiam in metreto forti, supra quam pone amalgama factum de nostra calce viua, quæ facta est in nostra prima practica, quam reducebamus in argentum.

Fieri

Fieri autem debet de tribus partibus ar. vi. vulgi,& vna parte nostræ calcis,misceatur simul,vt suprà,& pone super ignem cinerum,& videbis materiam moueri,tunc auge ignem, & in 4. horis fiet albissima sulphurea, quæ cum fixa fuerit, coagulabit & fixabit omne ar.vi.vt vncia vna super 100.in medicinam veram,& rursus in mille,& vsque in infinitum.

Fixatio prædicti sulphuris multiplicati *CAPVT X.*

CApiatur sulphur iam multiplicatum, deponatur in metreto, & ponatur oleum super, quod seruatum fuerat in separatione elementorum,& ponatur vsque sit mollis. Pòst super cineres ponatur ad fusionem, dando ignem primi gradus 2.& 3.ad albedinem vsque. Tunc frange vas,& inuenies laminam crystallinam albam. De qua pone super laminam calidam,& si fluat sine fumo,proijce vnum pondus super 1000. ☿. de prædicta, & totũ conuertetur in argentum. Et si medicina non fuerit fluens & fusibilis, depone eandẽ in crusibulo,dando de oleo guttatim,quoad fluat vt cera,& tũc medicina vestra erit perfecta super 1000. & poterit multiplicari in infinitum.

Reductio medicinæ albæ in Elixir rubeum *CAPVT XI.*

ACcipe igitur in Dei nomine quatuor vncias de lamina prædicta,& dissolue in aqua seruata de lapide. Et cum dissoluta fuerit, pone in balneo ad fermentandum per 9. dies, & capias duo pondera de nostra calce rubea,& proijce in prędictum vas,& fermentetur per 9. dies, pòst distilletur in alembico in balneo,pòst super cineres,dando ignem primi gradus, quousque materia fiat nigra,quę est nostra secunda dissolutio, & nostra secunda Eclipsis,quam fecit ☉ cum ☾,quod est signũ veræ dissolutionis,& cõiunctionis masculi cum fœmella. Pòst auge ignem vsq; ad 2.gradum,ad citrinitatem materiæ. Deinde fortificetur ignis quarti gradus, donec materia fuerit fusa

ſicut cera, in colore hiacynthi, & eſt materia alta & regalis medicina, quæ promptè curat omnes infirmitates corporis ægri, & conuertit omne metallum in aurum purum melius naturali. Et nos reddamus gratias Saluatori glorioſo, qui in gloria cœlorum regnat trinus & vnus in æternum & vltrà.

Recapitulatio totius magiſterij ſub forma breui

CAPVT XII.

OMnia quæ tractauimus in hoc libro, didicimus eſſe vera, & teſtificamur, & cum oculis noſtris vidimus, manibus palpauimus, tetigimus & fecimus, & huius recapitulatio totũ noſtrum magiſterium cum breui ſermone & ſine fictione cõplectitur. Nos igitur mandamus lapidem quem nominamus, vt ſubtilies eum tam per ingenium naturæ, quàm artis, & reducas in ar. vi. & huic ar. vi. addatur corpus album, quod eſt eiuſdem naturæ, & decoquatur, quoſque veniat ad veram præparationẽ mineræ. Et illa minera multiplicetur ad tuum velle. Et iterato prædicta materia reducatur in ar. vi. & diſſolue in noſtro menſtruali, vſque quo lapis fiat volatilis, ab omnibus ſuis elementis diuiſus. Et vltimò quòd perfectè purgetur, vſq; ad vltimam perfectionem, tam corpus quàm anima, quæ poſſit fieri bona coniunctio corporis cum ſpiritu, de calore naturali temperato. Et lapis efficiatur minera, & cõtinuetur ignis, vſque in puluerem reducatur album, quem vocamus ſulphur, & ar. vi. philoſophorum, & tunc vigore ignis fixum ſiue volatile. In tantum quòd volatile euolet à ſuis terris groſſis, & aſcendit in altum candidior niue, & fundalia proijciantur, quia nihil valent. Tunc rec. ſulphur noſtrum oleum prædictum, & multiplicabis cum ſuo dicto alembico, quouſque denuo reducatur in puluerem album candidiorem niue, & fixentur pulueres, multiplicati ingenio tam naturæ quàm practicæ, decoquendo cum aqua, donec omnia maneant in examine ignis fluentia vt cera ſine fumo. Et addenda eſt aqua primæ ſolutionis, qua ſolutione facta, addatur aliquod citrinum, quod eſt

aurum

aurum per modū coniunctionis, cum distillatione totius animæ. Pòst detur ignis 1.2.3.& 4. gradus, donec mutetur in colore Hyacinthi veri, & fixi fluentis ac fundentis. De quo si proijcias vnum pondus super 1000. ☿ vulgi, mutabitur in aurum finissimum.

Calcinatio Lunæ pro opere
CAPVT XIII.

REc. vnciam ☾ finæ de copella & ar. vi. vncias tres, & fiat amalgama, & primò calefiat argentum foliatum in crusibulo, deinde proijciatur ar.vi. mouendo cum baculo, & calefiat vtrumque benè. Deinde ponatur in aceto cum sale, simul terendo in mortario ligneo, & simul cum pistillo, abluendo & auferendo immunditiam, sic faciendo quousq; demùm amalgametur. Deinde lauetur cum aqua communi calida & clara, postea transeat per pannum lineum mundum, & quod remanet in panno habens naturam corporis, iterum addatur cum tribus partibus salis, & vna cõrporis, benè terendo & lauando, & coletur & calcinetur per 12. horas. Iterum tere cum sale reiterando ter, & addendo sal nouum. Iterum pulueriſetur, donec sit puluis impalpabilis, & cum aqua calida lauetur, donec recesserit tota salsedo. Deinde destilletur per filtrum de cottono, & desiccetur vestra calx, & erit calx alba, & reponatur ad horam necessitatis, ne frigiditas tangat eum.

Ad faciendum oleum de Tartaro
CAPVT XIIII.

REc. bonum tartarum relucens in fractura, calcinetur in reuerbero per 10. horas, postea pulueriſetur, & ponatur super marmor, ad dissoluendum in loco frigido, ibi dissoluetur in oleum liquidum. Et quando totus fuerit dissolutus, destilletur per filtrum de cottono, & seruetur nitidè pro imbibitione vestræ calcis.

Menſtruale fœtens, pro diſſolutione calcis noſtræ imbibitæ, cum oleo tartari, vt reducatur in ar. viuum

CAPVT XV.

REc. vitrioli lib. ij. ſalispet. lib. j. cinaprij vnc. iij. Rubificetur vitriolum, & pulueriſetur, pòſt pone ſal. pe. & cinaprium, & tere omnia ſimul, poſtea ponas in vaſis aptis ad deſtillandum benè lutatis. Deſtilletur lento igne primùm, vt eſt opus, vt nôrunt qui id egerunt. Hæc aqua deſtilletur ſæpiùs, proijciendo fæces quæ remanent in fundo cucurbitæ, & ſic erit optimum veſtrum menſtruum ſic deſtillatum.

Aliud menſtruum pro lapide diſſoluendo

CAPVT XVI.

REc. vitrioli ro. rubicundi lib. iij. ſalispe. lib. j. cinaprij vnc. iij. omnia illa ſimul terantur ſuper marmor. Deinde ponantur in groſſo & forti metreto, & ponatur aquæ vitæ rectificatæ ſepties, & ponatur in fimo equino per dies 15. vaſe benè ſigillato. Deinde ponatur ad deſtillandum igne lento, totam aquam in receptorio. Poſtea augeatur ignis vſque ad rubedinem cappæ. Deinde fortificetur ignis vſque ad albedinem cappæ, poſtea refrigeſcat vas, & auferatur receptorium, & optimè ſigilletur cum cera, & ſeruetur ad neceſſitatem. Nota quòd menſtruum debet ſepties rectificari per deſtillationem, fæces ſemper abijciendo, antequam ponatur in opere.

FINIS.